

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA
SPÓŁKA AKCYJNA

RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. ZA I KWARTAŁ 2018 R.

MAJ 2018

Spis treści

PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.	3
1. Sytuacja makroekonomiczna	5
2. Wyniki finansowe Grupy	6
2.1. Rachunek wyników Grupy	6
2.2. Aktywa Grupy	10
2.3. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy	13
3. Podstawowe wskaźniki finansowe	14
3.1. Zarządzanie kapitałem	15
4. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy	17
5. Kierunki rozwoju Banku	17
6. Opis istotnych zdarzeń w I kwartale 2018 r.	18
7. Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału	24
8. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	27
9. Opis czynników i zdarzeń nietypowych mających wpływ na wyniki finansowe	28
10. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości realizacji publikowanych prognoz	28
11. Sezonowość lub cykliczność działalności	29
12. Emisje, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	29
13. Informacje o dywidendzie	29
14. Transakcje podmiotów powiązanych	29
15. Informacje o poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta	29
16. Informacje o toczących się postępowaniach	29
17. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta	30
18. Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące	30
19. Inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla emitenta	30
20. Skład Rady Nadzorczej Banku	30
21. Skład Zarządu Banku	31
22. Wskazanie najważniejszych zdarzeń, które wystąpiły po dacie, na którą sporządzono niniejszy raport	31
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BOŚ S.A.	33
Skrócony śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat	33
Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	34
Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	35
Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	36
Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	37
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BOŚ S.A.	39
Skrócony śródroczny jednostkowy rachunek zysków i strat	39
Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	39
Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku	40
Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	41
Skrócone śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych	42
I. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego	43
II. Dane porównawcze	50
III. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów	50
IV. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	51
V. Informacja o zmianach skonsolidowanych zobowiązań i aktywów warunkowych	52
VI. Organizacja Grupy Kapitałowej	52

PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 marca 2018 r. tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOŚ Capital sp. z o.o., BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz jednostką pośrednio zależną (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) MS Wind sp. z o.o.

W I kwartale 2018 r. w ramach procesu operacjonalizacji Strategii Rozwoju BOŚ S.A., Bank realizował inicjatywy strategiczne i przedsięwzięcia rozwojowe, przy jednoczesnym podejmowaniu działań związanych z podniesieniem efektywności funkcjonowania. Bank współpracuje z głównym akcjonariuszem Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowym Gospodarstwem Leśnym i Ministerstwem Środowiska w celu rozwoju oferty produktów proekologicznych. W ramach tej współpracy podejmowane były działania służące zwiększeniu zaangażowania BOŚ Banku, jako głównego partnera, w realizację proekologicznych inicjatyw i programów m.in.: programu „Czyste powietrze”, czy programu „Mieszkanie+” w ramach komponentu domy drewniane. Prowadzone są także prace nad modyfikacją Strategii. Kluczowe parametry na lata 2016-2020 zostają utrzymane, natomiast horyzont Ramowej Strategii zostanie wydłużony do 2021 r. Cele strategiczne na 2021 r. zakładają:

- Wynik finansowy Banku netto na poziomie powyżej 180 mln zł,
- ROE > 7,3 %,
- C/I ok 44%.

Grupa BOŚ S.A. wypracowała I kwartale 2018 r. zysk netto w wysokości 16,3 mln zł wobec 20,0 mln zł w analogicznym okresie ub.r. Podkreślić należy, iż wynik I kwartału 2018 r. został obciążony, podobnie jak w I kw. ub.r., jednorazowo całą ustaloną przez BFG roczną składką na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. Składka w 2018 r. wyniosła 14,4 mln złotych. Należy zaznaczyć, iż na wynik I kwartału ubiegłego roku wpływ miały zdarzenia jednorazowe: sprzedaż przez Spółkę zależną Banku posiadanych akcji spółki notowanej na GPW (wpływ na wynik w kwocie 6,8 mln zł) oraz korekta naliczonych odsetek w związku z przedterminowym wykupem obligacji własnych serii G (wpływ na wynik w kwocie 6 mln zł). Po wyłączeniu zdarzeń o charakterze jednorazowym wynik za I kw. ub.r. 7,1 mln zł. Bank realizując konsekwentnie założenia Programu Postępowania Naprawczego odstępkuje od uzyskiwania wyników dzięki zdarzeniom o charakterze jednorazowym na rzecz przebudowy bilansu celem wypracowywania stałych wyników przychodowych.

Wybrane pozycje rachunku wyników i wskaźniki

Wyszczególnienie	I kw. 2018	I kw. 2017	I kw. 2017 po korekcie o zdarzenia jednorazowe	zmiana % I kw. 2018 / I kw. 2017	zmiana % I kw. 2018 / I kw. 2017 po korekcie
Wynik z tytułu odsetek*	88 374	99 123	93 080	-10,8	-5,1
Wynik z tytułu opłat i prowizji	27 122	29 920	29 920	-9,4	-9,4
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych)** papierach wartościowych	-67	6 816	16	x	x
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-9 129	-10 553	-10 553	-13,5	-13,5
Ogólne koszty administracyjne	-99 967	-111 032	-111 032	-10,0	-10,0
Zysk/strata netto	16 347	19 953	7 110	-18,1	129,9

* 6,8 mln zł - korekta naliczonych odsetek w związku z przedterminowym wykupem obligacji własnych serii G,

**6 mln zł z tytułu sprzedaży przez Spółkę zależną Banku posiadanych akcji spółki notowanej na GPW.

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana w p.p.
Marża odsetkowa na aktywach ogółem	1,8	1,9	-0,1
Koszt ryzyka	-1,0	-1,0	0,0
Udział kredytów posiadających przesłanki utraty i wykazujących utratę wartości	13,3	11,9	1,4
Koszty/dochody (C/I) - z uwzględnieniem korekty jednorazowej składki BFG	66,7	64,5	2,2
Łączny współczynnik kapitałowy (współczynnik wypłacalności)	15,33	15,06	0,27

- [1] Wynik z tytułu odsetek w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. obniżył się o 10,7 mln zł, tj. o 10,8%. Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze spadły o 16,1 mln zł, tj. o 9,5% w I kwartale 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. Przy wyłączeniu zdarzeń jednorazowych spadek wyniósłby 4,7 mln zł. Spadek przychodów odsetkowych był przede wszystkim rezultatem obniżenia, zgodnie z Programem Postępowania Naprawczego w związku z przebudową bilansu, średniego stanu wolumenu kredytów. Koszty z tytułu odsetek zmniejszyły się o 5,4 mln zł, tj. o 7,6%. Największy wpływ na ich obniżenie miał spadek stanu depozytów oraz obniżenie ich oprocentowania.
- [2] Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji zmniejszył się o 2,8 mln zł, tj. 9,4% w I kwartale 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. Przychody z tytułu opłat i prowizji spadły o 2,1 mln zł, tj. 5,5% głównie w związku z niższymi przychodami o 3,4 mln zł, tj. 16,4% z opłat z tytułu operacji papierami wartościowymi, przy wzroście przychodów z opłat za obsługę rachunków klientów o 1,4 mln zł.
- [3] Ogólne koszty administracyjne Grupy zmniejszyły się o 11,1 mln zł, tj. o 10,0% wobec analogicznego okresu ub.r., głównie na skutek niższej o 9,8 mln zł składki na BFG. Cała ustalona przez BFG roczna składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2018 r. w wysokości 14,4 mln złotych (z uwzględnieniem korekty za rok ubiegły w wysokości 0,4 mln zł) została zaliczona w koszty I kwartału 2018 r.

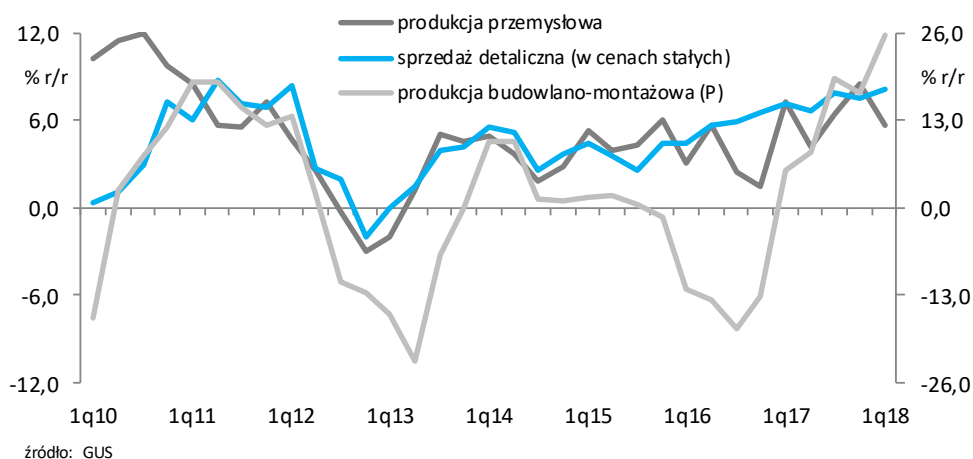
Zgodnie ze Strategią, BOŚ S.A. rozwijał działalność na rynku finansowania projektów proekologicznych. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 31 marca 2018 r. wynosiło 4 526,42 mln zł. Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 35,4% salda kredytów ogółem w Banku (wobec 34,2% wg stanu na 31 marca 2017 r). Kwota umów zawartych w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 r. na finansowanie działań proekologicznych wyniosła 283,0 mln zł i była o 75 mln zł wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów korporacyjnych. Kredyty te przeznaczone były głównie na finansowanie działalności operacyjnej firm w ochronie środowiska.

Bank, w ramach realizacji Strategii, restrukturyzuje sieć oddziałów. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2018 r. liczba placówek BOŚ S.A. zmniejszyła się o cztery. Zmniejszana liczba oddziałów będzie rekompensowana poprzez rozwiązania związane z alternatywnymi kanałami dystrybucji.

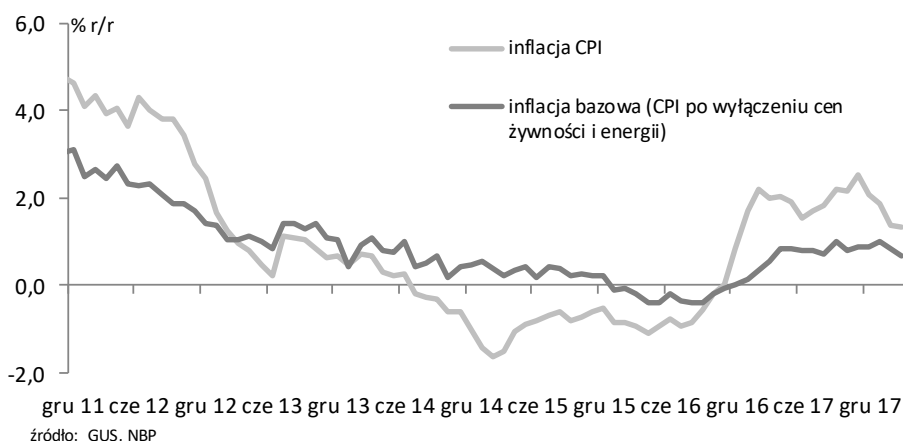
Grupa BOŚ S.A. posiada portfel kredytów na finansowanie inwestycji w farmy wiatrowe o łącznej wartości brutto 1 973,6 mln zł (netto 1 821,3 mln zł), którego udział w całym portfelu kredytowym (netto) Banku wynosi 15%. W 2016 r. miała miejsce zmiana regulacji rynkowych obejmujących sektor OZE, w tym nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii. W związku z istotną zmianą uwarunkowań rynkowych wpływającą na jakość portfela farm wiatrowych, Bank zidentyfikował ryzyka związane z potencjalnymi skutkami negatywnych scenariuszy rozwoju sytuacji w tym sektorze a tym samym ewentualnego pogorszenia jakości portfela kredytowego (w krótkim i średnim okresie) związanego z negatywnym wpływem otoczenia regulacyjnego. Podobnie jak w poprzednim okresie w celu mitygacji potencjalnego pogłębienia negatywnego wpływu portfela farm wiatrowych na jakość portfela kredytowego, Bank kontynuował działania mające na celu strukturyzowanie zawartych transakcji. We współpracy z podmiotami finansowymi oraz kredytobiorcami wypracowano wspólne stanowisko w zakresie obniżenia kosztów funkcjonowania farm wiatrowych oraz dokapitalizowania projektu lub pozyskania dodatkowych poręczeń od sponsorów i spółek powiązanych. W dniu 26 marca 2018 r. do sejmu wpłynął Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw. Głównym celem nowelizacji ustawy jest dostosowanie mechanizmów wsparcia OZE w Polsce do unijnych zasad udzielania pomocy publicznej. W projekcie nowelizacji ustawy znalazły się także propozycje zmian, które mogą pozytywnie wpłynąć na rynek farm wiatrowych, tzn.: dopuszczenie możliwości modernizacji istniejących elektrowni wiatrowych oraz – kluczowa z punktu widzenia banków zmiana zasad opodatkowania elektrowni wiatrowych – przywrócenie wcześniej obowiązujących przepisów.

1. Sytuacja makroekonomiczna

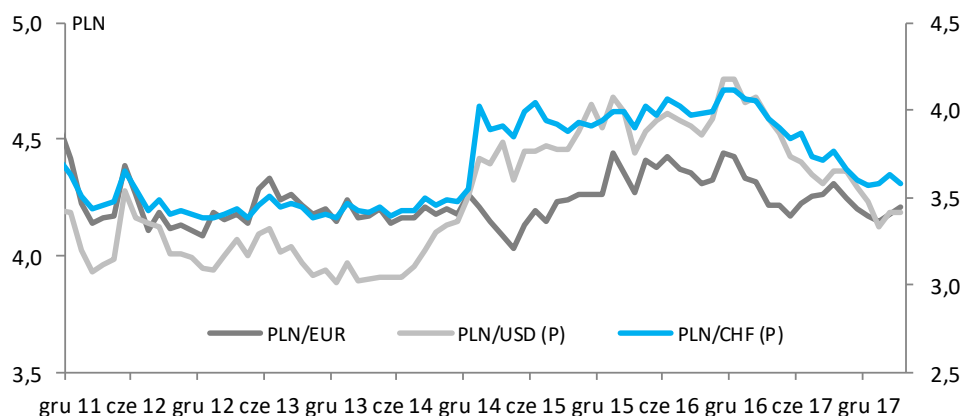
Dane za I kw. 2018 r. publikowane z miesięczną częstotliwością świadczą o utrzymującym się ożywieniu aktywności gospodarki polskiej. W I kw. przyspieszyła dynamika produkcji budowlanej (do 25,7% r/r wobec 17,1% r/r w IV kw. 2017 r.) oraz sprzedaży detalicznej (do 8,1% r/r wobec 7,5% r/r kwartał wcześniej). Jednocześnie, głównie za sprawą efektów kalendarzowych, obniżyło się tempo wzrostu produkcji przemysłowej (do 5,6 r/r wobec 8,5% r/r w IV kw. ub.r.). W I kw. utrzymywała się korzystna sytuacja na rynku pracy, z ponad 3,5-proc. dynamiką zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz ze spadkiem stopy bezrobocia rejestrowanego do 6,6% na koniec I kw. wobec 8,0% w analogicznym okresie 2017 r., przy spadku liczby bezrobotnych na koniec I kw. br. o ponad 232 tys. wobec analogicznego okresu ub.r.

Po tym jak przez większość 2017 r. wskaźnik cen dóbr i usług konsumpcyjnych CPI kształtował się wyraźnie powyżej 1,5% (średnioroczny wskaźnik na poziomie 2%), z początkiem 2018 r. inflacja wyraźnie obniżyła się. Na koniec I kw. wskaźnik CPI spadł do 1,3% r/r. Wyraźne obniżenie inflacji było wynikiem niższej dynamiki cen żywności, paliw oraz nośników energii (głównie efekt wysokich statystycznych baz odniesienia sprzed roku). Równoległe w kierunku niższego wskaźnika CPI oddziaływało obniżenie wskaźnika inflacji bazowej, po wyłączeniu cen żywności i energii.

W I kw. Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała stabilne stopy procentowe - stopa referencyjna NBP pozostała na poziomie 1,5%. RPP podtrzymała intencję stabilizacji parametrów polityki monetarnej, przynajmniej do końca 2018 r. Wobec łagodnej retoryki RPP oczekiwania rynkowe na podwyższenie stóp NBP osłabły, czego jednym z efektów było lekkie obniżenie oprocentowanie pożyczek na rynku międzybankowym - stawka WIBOR 3M na koniec I kw. ukształtowała się poziomie 1,70% wobec 1,72% na koniec 2017 r.

źródło: NBP

Po obserwowanej w 2017 r. bardzo korzystnej sytuacji na międzynarodowych rynkach finansowych, skutkującej silnym napływem kapitału na rynki wschodzące, w I kw. nastąpiło pogorszenie nastrojów na globalnym rynku finansowym. Przyczyniły się do tego początkowo wzrost obaw rynkowych przed szybszym i silniejszym od oczekiwań zacieśnieniem polityki monetarnej, głównie Rezerwy Federalnej, a następnie - nasilenie obaw przed protekcyjną polityką handlową USA.

Pogorszenie nastrojów na globalnym rynku finansowym poskutkowało lekkim osłabianiem kursu złotego oraz krajowego rynku akcji. W skali I kwartału złoty stracił na wartości wobec euro (0,9%) oraz wobec franka szwajcarskiego (0,4%). Główny indeks giełdowy WIG obniżył się w I kw. o 1%. Jednocześnie, pomimo gorszych warunków na rynku globalnym, silny pozostał krajowy rynek obligacji skarbowych (wzrost cen obligacji złotych, spadek spreadu między rentownościami złotych obligacji a ich odpowiednikami na rynkach bazowych). Sprzyjała temu dobra sytuacja fiskalna Polski oraz niska podaż papierów skarbowych na krajowym rynku.

2. Wyniki finansowe Grupy

2.1. Rachunek wyników Grupy

Wyszczególnienie	I kw. 2018	I kw. 2017	Zmiana %
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	154 251	170 386	-9,5
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	-65 877	-71 263	-7,6
Wynik z tytułu odsetek	88 374	99 123	-10,8
Przychody z tytułu opłat i prowizji	36 262	38 364	-5,5
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-9 140	-8 444	8,2
Wynik z tytułu opłat i prowizji	27 122	29 920	-9,4
Przychody z tytułu dywidend	-	13	x
Wynik na działalności handlowej	10 667	8 068	32,2
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-67	6 816	x
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	489	838	-41,6
Wynik z pozycji wymiany	6 658	7 439	-10,5
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych	474	-	x
Wynik z tytułu modyfikacji instrumentów finansowych	2	-	x
Pozostałe przychody operacyjne	4 922	5 259	-6,4
Pozostałe koszty operacyjne	-4 499	-4 121	9,2
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-9 129	-10 553	-13,5
Ogólne koszty administracyjne	-99 967	-111 032	-10,0
Wynik na działalności operacyjnej	25 046	31 770	-21,2
Zysk / Strata brutto	25 046	31 770	-21,2
Obciążenia podatkowe	-8 699	-11 817	-26,4
- część bieżąca	-790	-11 118	-92,9
- część odroczone	-7 909	-699	1 031,5
Zysk / Strata netto	16 347	19 953	-18,1

Należy zaznaczyć, iż na wynik I kwartału ubiegłego roku wpływ miały zdarzenia jednorazowe: sprzedaż przez Spółkę zależną Banku posiadanych akcji spółki notowanej na GPW (wpływ na wynik w kwocie 6,8 mln zł) oraz korekta naliczonych odsetek w związku z przedterminowym wykupem obligacji własnych serii G (wpływ na wynik w kwocie 6 mln zł - zgodnie z warunkami emisji obligacji serii G po pięciu latach od momentu emisji miał nastąpić podwyższenie marży, co było księgowo ujmowane w bieżących kosztach w postaci korekty odsetek liczonych metodą efektywnej stopy procentowej. Z uwagi na wykup serii G oraz brak konieczności wejścia w okres podwyższonej marży, w lutym u.br. wyksięgowano naliczoną przez 5 lat negatywną korektę odsetek w kwocie 6 mln zł). Bank realizując konsekwentnie założenia Programu Postępowania Naprawczego odstępkuje od uzyskiwania wyników dzięki zdarzeniom o charakterze jednorazowym na rzecz przebudowy bilansu celem wypracowywania stałych wyników przychodowych.

Grupa BOŚ S.A. wypracowała I kwartał 2018 r. zysk netto w wysokości 16,3 mln zł wobec 20,0 mln zł (7,1 mln zł - po korekcie o zdarzenia jednorazowe) w analogicznym okresie ub.r.

W I kwartale 2018 r. Grupa BOŚ S.A. wykazała niższy o 12,2% wynik na działalności bankowej w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. Wynik ten wyniósł 133,7 mln zł wobec 152,2 mln zł (139,4 mln zł - po korekcie o zdarzenia jednorazowe) w analogicznym okresie 2017 r. Największy wpływ na słabszy wynik z działalności bankowej miał niższy o 10,7 mln zł wynik z tytułu odsetek (4,7 mln zł - po korekcie o zdarzenia jednorazowe).

Wyszczególnienie	I kw. 2018	I kw. 2017	Zmiana %
	tys. zł		
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu:			
Kredytów, pożyczek i innych należności, w tym od:	122 328	136 946	-10,7
- Banków i Banku Centralnego	963	336	186,6
- Klientów, w tym:	121 365	136 610	-11,2
- korporacyjnych	74 153	81 733	-9,3
- detalicznych	35 558	40 363	-11,9
- finansów publicznych	11 646	14 466	-19,5
- pozostałych	8	48	-83,3
Instrumentów finansowych, w tym:	31 923	33 440	-4,5
- inwestycyjnych dłużnych papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu	24 830	-	x
- dostępnych do sprzedaży	-	21 358	x
- utrzymywanych do terminu zapadalności	-	9 746	x
- przeznaczonych do obrotu	211	2 336	-91,0
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze razem	154 251	170 386	-9,5
Koszty odsetek i podobne koszty z tytułu:			
Lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, w tym od:	49 348	60 964	-19,1
- Banków	472	360	31,1
- Klientów, w tym:	48 876	60 604	-19,4
- korporacyjnych	9 473	11 681	-18,9
- detalicznych	35 982	45 748	-21,3
- finansów publicznych	3 411	3 174	7,5
- funduszy ekologicznych	10	1	900,0
Kredytów i pożyczek, w tym od:	333	503	-33,8
- Banków	40	122	-67,2
- Klientów	293	381	-23,1
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty	91	154	-40,9
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	13 735	7 274	88,8
Transakcje zabezpieczających	2 370	2 368	0,1
Koszty odsetek i podobne koszty razem	65 877	71 263	-7,6
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	88 374	99 123	-10,8

W I kwartale 2018 r. Grupa BOŚ S.A. wypracowała wynik z tytułu odsetek na poziomie 88,3 mln zł, tj. niższy o 10,8% niż w analogicznym okresie 2017 r. Spadek wyniku odsetkowego był efektem wyższego tempa spadku przychodów odsetkowych niż spadku kosztów.

Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze spadły o 16,1 mln zł, tj. o 9,5% w I kwartale 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. Przychody odsetkowe z portfela kredytowego klientów korporacyjnych zmniejszyły się o 7,6 mln zł tj. o 9,3%, klientów detalicznych zmniejszyły się o 4,8 mln zł, tj. o 11,9% oraz od finansów publicznych o 2,8 mln zł, tj. 19,5%. Spadek nastąpił głównie na skutek zmniejszenia średniego stanu wolumenu kredytów o 1,6 mld zł. Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania kredytów udzielonych przez Bank w I kw. 2018 r. wyniosła:

- w złotych wyniosła 4,29%, wobec 4,30% w I kw. 2017 r.,
- w walutach obcych wyniosła 2,12%, wobec 2,36% w I kw. 2017 r.

Koszty z tytułu odsetek zmniejszyły się o 5,4 mln zł, tj. o 7,6%. Największy wpływ na ich obniżenie miały niższe koszty lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, które zmniejszyły się o 11,6 mln zł, tj. o 19,4%. Koszty przyjętych depozytów i rachunków segmentu detalicznego zmniejszyły się o 9,8 mln zł, tj. o 21,3%, głównie na skutek spadku stanu depozytów. Koszty depozytów klientów korporacyjnych spadły o 2,2 mln zł, tj. o 18,9%, przy obniżeniu średniego salda depozytów. Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania depozytów pozyskanych przez sieć placówek Banku w I kw. 2018 r.:

- w złotych wyniosła 1,52%, wobec 1,69% w I kw. 2017 r.,
- w walutach obcych wyniosła 0,52%, wobec 0,57% w I kw. 2017 r.

Koszty odsetkowe Instrumentów finansowych - dłużnych papierów własnej emisji zwiększyły się o 6,5 mln zł, tj. o 88,8%.

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji zmniejszył się o 2,8 mln zł, tj. 9,4% w I kwartale 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. Przychody z tytułu opłat i prowizji spadły o 2,1 mln zł, tj. 5,5% głównie w związku z niższymi przychodami o 3,4 mln zł, tj. 16,4% z opłat z tytułu operacji papierami wartościowymi, przy wzroście przychodów z opłat za obsługę rachunków klientów o 1,4 mln zł (tj. 15,1%) oraz wyższymi prowizjami od gwarancji akredytyw o 0,1 mln zł tj. 12,5%. Koszty z tytułu opłat i prowizji wzrosły o 0,7 mln zł tj. o 8,2% na skutek wyższych opłat z tytułu kart płatniczych o 4,2 mln zł tj. o 287,9%, przy niższych opłatach z działalności maklerskiej o 4,0 mln zł tj. o 69,5%.

Wyszczególnienie	I kw. 2018	I kw. 2017 tys. zł	Zmiana %
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	10 398	9 037	15,1
Prowizje od kredytów	7 152	7 063	1,3
Prowizje od gwarancji i akredytywy	1 122	997	12,5
Opłaty z tytułu operacji papierami wartościowymi	17 488	20 924	-16,4
Prowizje z tyt. opłat BFG	-	169	x
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	102	174	-41,4
Przychody z tytułu opłat i prowizji	36 262	38 364	-5,5
Opłaty z działalności maklerskiej	1 777	5 826	-69,5
Opłaty z tytułu kart płatniczych	5 617	1 448	287,9
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym	106	120	-11,7
Opłaty od rachunków bieżących	376	296	27,0
Opłaty z tytułu świadczonych usług przez Euronet	204	204	0,0
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	172	118	45,8
Pozostałe opłaty	888	432	105,6
Koszty z tytułu opłat i prowizji	9 140	8 444	8,2
WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	27 122	29 920	9,4

Wynik Grupy BOŚ S.A. na działalności handlowej za okres styczeń-marzec 2018 r. wyniósł 10,7 mln zł wobec 8,1 mln zł w analogicznym okresie ub.r., głównie na skutek wyższego o 1,0 mln zł wyniku na działalności handlowej Domu Maklerskiego BOŚ S.A. z operacji kontraktami różnic kursowych, jak i pozostałymi pochodnymi instrumentami finansowymi. Wynik handlowy Banku wyniósł 4,8 mln zł wobec

3,0 mln zł w analogicznym okresie ub.r. Największy udział w tej pozycji Banku miał wynik z transakcji FX Swap, zawieranych w celu zapewnienia finansowania portfela kredytów walutowych.

Wynik Grupy na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych wyniósł 0,1 mln zł w I kwartale 2018 r., podczas gdy w I kwartale ubiegłego roku na skutek sprzedaży przez Spółkę zależną Banku posiadanych akcji spółki notowanej na GPW, przy rozwiązaniu wcześniej utworzonych odpisów, wyniósł 6,8 mln zł.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 6,7 mln zł i był niższy o 0,8 mln zł niż w I kwartale 2017 r., głównie z powodu niższego wyniku rewaluacji instrumentów forward i spot.

W I kwartale 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu ub.r. korzystniej ukształtował się wynik odpisów z tytułu utraty wartości, który wyniósł -9,1 mln zł wobec -10,6 mln zł w analogicznym okresie ub.r. Główny wpływ na wynik odpisów dotworzenie w segmencie korporacyjnym odpisów dla indywidualnie istotnych klientów korporacyjnych. W obszarze detalicznym dotworzono odpisy z tytułu wyceny grupowej.

Ogólne koszty administracyjne Grupy zmniejszyły się o 11,1 mln zł, tj. o 10,0% wobec analogicznego okresu ub.r., głównie na skutek niższej o 9,8 mln zł składki na BFG. Cała ustalona przez BFG roczna składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2018 r. w wysokości 14,4 mln złotych (z uwzględnieniem korekty za rok ubiegły w wysokości 0,4 mln zł) została zaliczona w koszty I kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	I kw. 2018	I kw. 2017	Zmiana %
	tys. zł		
Świadczenia pracownicze	42 443	41 496	2,3
Koszty administracyjne, w tym:	47 550	58 794	-19,1
- koszty rzeczowe	27 016	28 302	-4,5
- podatki i opłaty	1 192	1 349	-11,6
- składka i wpłaty na BFG	18 953	28 731	-34,0
- składka i wpłaty na KNF	325	331	-1,8
- składka na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego	35	37	-5,4
- składka na rzecz Izby Domów Maklerskich	23	23	0,0
- pozostałe	6	21	-71,4
Amortyzacja, w tym:	9 974	10 742	-7,1
- od środków trwałych	3 572	3 646	-2,0
- od wartości niematerialnych	6 402	7 096	-9,8
OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE RAZEM	99 967	111 032	-10,0

Koszty świadczeń pracowniczych Grupy BOŚ S.A. w I kwartale 2018 r. były wyższe o 0,9 mln zł t. o 2,3% w stosunku do analogicznego okresu roku 2017, głównie na skutek wzrostu kosztów w podmiotach zależnych Banku, przy zmniejszeniu zatrudnienia w BOŚ S.A. o 4,8% a w całej Grupie o 2,9% w relacji do stanu na dzień 31 marca ub.r.

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana %	
	w etatach			31.03.2018 vs. 31.03.2017	31.03.2018 vs. 31.12.2017
Zatrudnienie w BOŚ S.A.	1 314	1 315	1 380	-4,8	-0,1
Zatrudnienie w spółkach zależnych	256	250	236	8,4	2,4
ZATRUDNIENIE W GRUPIE BOŚ S.A.	1 570	1 565	1 616	-2,9	0,3

2.2. Aktywa Grupy

Suma bilansowa Grupy na dzień 31 marca 2018 r. wyniosła 19 411,4 mln zł i była niższa o 1,3% w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2017 r.

2.2.1. Zmiany w strukturze aktywów Grupy

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana %
	tys. zł		
Kasa, środki w Banku Centralnym	448 722	632 772	-29,1
Należności od innych banków	304 444	375 748	-19,0
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	38 249	19 641	94,7
Pochodne instrumenty finansowe	127 984	178 424	-28,3
Pochodne instrumenty zabezpieczające	92	4 722	-98,1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 026 384	12 343 773	-2,6
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11 910 826	-	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	115 558	-	-
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	5 984 138	5 539 720	8,0
- instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 123 641	-	-
- instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 775 475	-	-
- instrumenty kapitałowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	85 022	-	-
Wartości niematerialne	117 286	121 328	-3,3
Rzeczowe aktywa trwałe	70 568	72 720	-3,0
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	85 847	76 165	12,7
Inne aktywa	207 673	311 707	-33,4
AKTYWA RAZEM	19 411 387	19 676 720	-1,3

Według stanu na dzień 31 marca 2018 r. największy udział w aktywach wynoszący 62,0% stanowiły kredyty i pożyczki udzielone klientom. Ich udział w strukturze aktywów od początku roku 2018 r. uległ obniżeniu o 0,8 p.p. Natomiast zwiększył o 2,7 p.p. do 30,8% udział pozycji Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe.

2.2.2. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana %
	tys. zł		
Wycena w zamortyzowanym koszcie:	11 910 793	12 343 764	-3,5
Kredyty udzielone klientom detalicznym	3 978 444	4 076 788	-2,4
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	6 508 812	6 734 837	-3,4
Kredyty udzielone finansom publicznym	1 423 537	1 532 139	-7,1
Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy (obowiązkowo)*:	115 558	-	x
Kredyty udzielone klientom detalicznym	7 073	-	x
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	56 886	-	x
Kredyty udzielone finansom publicznym	51 599	-	x
Razem	12 026 351	12 343 764	-2,6
Pozostałe należności	33	9	266,7
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	12 026 384	12 343 773	-2,6

*Dla kategorii WGPWF odpisy nie są kalkulowane. Wartości brutto są równe wartościom bilansowym.

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy według stanu na koniec I kwartału 2018 r. wyniosła 12 026,4 mln zł i była niższa o 2,6% w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

Na koniec I kwartału 2018 r., w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., zmniejszył się wolumen kredytów i pożyczek (wycenianych w zamortyzowanym koszcie) w segmencie detalicznym o 2,4%, w segmencie korporacyjnym o 3,4% oraz o 7,1% w segmencie finansów publicznych.

Najwyższy udział w kredytach ogółem wynoszący 54,6% miał segment klientów korporacyjnych i nie zmienił się wobec stanu na koniec 2017 r. Udział segmentu detalicznego w kredytach ogółem wzrósł do 33,1%. Kwota ogółem kredytów segmentu detalicznego wyniosła 3 978,4 mln zł na koniec I kwartału 2018 r. wobec 4 076,8 mln zł na koniec 2017 r. Główną pozycję stanowią kredyty mieszkaniowe, których wartość bilansowa wyniosła 3 176,0 mln zł na koniec I kwartału 2018 r. wobec 3 235,6 mln zł na koniec 2017 r.

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana %
	tys. zł		31.03.2018 vs. 31.12.2017
Kredyty mieszkaniowe w PLN	1 445 803	1 470 036	-1,6
Kredyty mieszkaniowe w CHF	990 803	1 013 498	-2,2
Kredyty mieszkaniowe w EUR	694 781	705 115	-1,5
Kredyty mieszkaniowe w USD	44 594	46 934	-5,0
KREDYTY MIESZKANIOWE OGÓŁEM	3 175 981	3 235 583	-1,8

Najwyższy udział w kredytach mieszkaniowych - 54,5% mają kredyty w walutach obcych (54,6% na koniec 2017 r.). Udział kredytów mieszkaniowych w CHF w całym portfelu kredytowym Grupy BOŚ S.A. (netto) wyniósł 8,2%.

Kredyty proekologiczne

BOŚ S.A. rozwijał działalność na rynku finansowania projektów proekologicznych. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 31 marca 2018 r. wynosiło 4 526,42 mln zł. Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 35,4 % salda kredytów ogółem w Banku (wobec 34,2% wg stanu na 31.03.2017 r).

Struktura segmentowa kredytów proekologicznych brutto (wg wartości kapitału)

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana %	
	tys. zł			31.03.2018 vs. 31.12.2017	31.03.2018 vs. 31.03.2017
Kredyty proekologiczne udzielone klientom detalicznym	160 812	160 342	153 302	0,3	4,9
Kredyty proekologiczne udzielone finansom publicznym	472 682	488 666	607 396	-3,3	-22,2
Kredyty proekologiczne udzielone klientom korporacyjnym	3 892 927	3 852 067	4 080 992	1,1	-4,6
KREDYTY PROEKOLOGICZNE	4 526 421	4 501 075	4 841 690	0,6	-6,5

Kwota umów zawartych w okresie od 1 stycznia 31 marca 2018 r. na finansowanie działań proekologicznych wyniosła 283,0 mln zł i była o 75 mln zł wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów korporacyjnych. Kredyty te przeznaczone były głównie na finansowanie działalności operacyjnej firm w zakresie ochrony środowiska.

Sprzedaż kredytów proekologicznych w podziale na segmenty klientów (wg wartości kapitału)

Wyszczególnienie	I kw. 2018 tys. zł	I kw. 2017	Zmiana %
Nowe kredyty udzielone klientom detalicznym w okresie	25 931	4 052	540,0
Nowe kredyty udzielone klientom finansów publicznych w okresie	2 739	5 570	-50,8
Nowe kredyty udzielone klientom korporacyjnym w okresie	254 381	198 953	27,9
NOWE KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE	283 050	208 574	35,7

2.2.3. Jakość portfela kredytowego

Wyszczególnienie	31.03.2018 tys. zł	%
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości, w tym:	9 947 662	76,7
- ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 1)	8 296 578	64,0
- ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (Koszyk 2)	1 651 084	12,7
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości (Koszyk 3), ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne, w tym:	1 181 772	9,1
- farmy wiatrowe	1 037 396	8,0
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości, w tym:	1 728 148	13,3
- farmy wiatrowe	302 054	2,3
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 857 582	99,1
Odpisy na oczekiwane straty kredytów i pożyczek nie wykazujących utraty wartości w tym:	-191 080	-1,5
- farmy wiatrowe	-61 010	-0,5
Odpisy na oczekiwane straty kredytów i pożyczek wykazujących utratę wartości (Koszyk 3), w tym:	-755 709	-5,8
- farmy wiatrowe	-75 639	-0,6
Pozostałe należności	33	0,0
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto), w tym:	11 910 826	91,8
- klienci	11 910 826	91,8
- banki	-	x
Kredyty i pożyczki wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		
Kredyty i pożyczki wycena do wartości godziwej przez wynik finansowy w tym:	138 654	1,1
- farmy wiatrowe	71 179	0,5
Korekta do wartość godziwej przez wynik finansowy w tym:	-23 096	-0,2
- farmy wiatrowe	-15 734	-0,1
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom - wartość w wartości godziwej	115 558	0,9
- klienci	115 558	0,9
- banki	-	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 973 140	100,0
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto	12 026 384	92,7

Wyszczególnienie	31.12.2017	
	tys. zł	%
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości, w tym:	10 201 303	78,7
Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe	10 038 788	77,4
Kredyty i pożyczki, które są zaległe	162 515	1,3
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne, w tym:	1 228 794	9,5
- farmy wiatrowe	1 056 694	8,1
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości, w tym:	1 539 448	11,9
- farmy wiatrowe	373 521	2,9
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 969 545	100,0
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom, w tym:	-625 780	-4,8
- farmy wiatrowe	-119 432	-0,9
Pozostałe należności	9	0,0
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto	12 343 774	95,2

Na koniec I kwartału br. stan odpisów aktualizujących wyniósł 946,8 mln zł. Relacja odpisów aktualizujących do kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom brutto (wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i wg wartości godziwej przez wynik) na dzień 31 marca 2018 r. wyniosła 7,4%.

Udział kredytów i pożyczek brutto z utratą wartości w całym portfelu wyniósł 13,3% na dzień 31 marca 2018 r. wobec 11,9% wobec stanu na koniec 2017 r.

Na koniec I kwartału br. kwota kredytów udzielonych przez Grupę BOŚ S.A. na farmy wiatrowe wynosiła brutto 1 973,6 mln zł (netto 1 821,3 mln zł). Odpisy zostały utworzone głównie w 2016 r. w związku ze zmaterializowaniem się ryzyka, sygnalizowanego już wcześniej przez Bank, dotyczącego kredytowania inwestycji w farmy wiatrowe. Przyczyną pogorszenia rentowności inwestycji w farmy wiatrowe, a tym samym pogorszenia jakości portfela kredytów udzielanych przez Bank do 2015 r., była zmiana przepisów prawnych, w tym nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii, która weszła w życie 1 lipca 2016 r. oraz ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która weszła w życie 15 lipca 2016 r., skutkująca spadkiem cen zielonych certyfikatów oraz wzrostem obciążeń fiskalnych, a tym samym spadkiem rentowności inwestycji poniżej poziomu założonego w biznesplanach.

2.3. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy

2.3.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem Grupy

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana %
	tys. zł		
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	370 231	479 534	-22,8
Pochodne instrumenty finansowe	63 714	68 238	-6,6
Pochodne instrumenty zabezpieczające	24 631	20 571	19,7
Zobowiązania wobec klientów	15 576 802	15 463 833	0,7
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	734 317	829 980	-11,5
Zobowiązania podporządkowane	595 962	595 692	0,0
Rezerwy	28 230	17 539	61,0
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	958	1 765	-45,7
- bieżące	226	727	-68,9
- odroczone	732	1 038	-29,5
Pozostałe zobowiązania	206 862	339 135	-39,0
Kapitał własny razem	1 809 680	1 860 433	-2,7
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	19 411 387	19 676 720	-1,3

Na koniec I kwartału 2018 r. najwyższy udział w sumie bilansowej, tj. 80,2% miały zobowiązania wobec klientów. Ich udział zwiększył się o 1,7 p.p. wobec stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Natomiast udział zobowiązań wobec Banku Centralnego oraz innych banków zmniejszył się o 0,5 p.p. a zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych zmniejszył się o 0,4 p.p.

2.3.2. Zobowiązania Grupy Kapitałowej

Główne źródło finansowania działalności Grupy, stanowią zobowiązania wobec klientów, w tym:

- środki depozytowe pozyskiwane przez sieć placówek Banku,
- kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych,
- środki pozyskane od obcych donatorów na działalność kredytową w formie bezpośrednich linii, dopłat do oprocentowania lub dopłat do kapitału (NFOŚiGW, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, JESSICA - Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich).

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana %
	tys. zł		
Klienci korporacyjni	3 692 993	3 652 320	1,1
Klienci detaliczni	9 609 698	9 843 063	-2,4
Finanse publiczne	1 151 459	861 891	33,6
Fundusze ekologiczne	2 353	345	582,0
Pozostali klienci	121 798	100 794	20,8
Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	939 038	943 881	-0,5
Środki funduszy ekologicznych z przeznaczeniem na kredyty	59 463	61 539	-3,4
Pozostałe zobowiązania			x
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	15 576 802	15 463 833	0,7

Zobowiązania Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. wobec klientów według stanu na 31 marca 2018 r. wyniosły 15 576,8 mln zł i były wyższe o 0,7% w porównaniu do stanu na koniec 2017 r.

3. Podstawowe wskaźniki finansowe

Wyszczególnienie	I kw. 2018	2017	Zmiana w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE) ¹	2,3	2,5	-0,2
Stopa zwrotu z aktywów (ROA) ²	0,2	0,2	0,0
Marża odsetkowa na aktywach ogółem ³	1,8	1,9	-0,1
Koszt ryzyka ⁴	-1,0	-1,0	0,0
Koszty/dochody (C/I) ⁵	74,5	64,5	10,0
Koszty/dochody (C/I) ⁶ z uwzględnieniem korekty jednorazowej składki BFG	66,7	64,5	2,2

1) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu kapitałów z początku i końca czterech kwartałów,

2) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu aktywów z początku i końca czterech kwartałów,

3) relacja annualizowanego wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu,

4) relacja wyniku odpisów z tytułu utraty wartości dla ostatnich 12 miesięcy do średniego stanu wartości kredytów i pożyczek w tym okresie,

5) relacja ogólnych kosztów administracyjnych do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku na rachunkowości zabezpieczeń i wyniku z pozycji wymiany, wyniku z pozostałych operacji.

6) wskaźnik C/I, przy założeniu równomiernego rozłożenia w całym roku 2018 r. kosztów składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków.

Marża odsetkowa na aktywach ogółem, liczona jako relacja wyniku odsetkowego do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu czterech kwartałów wyniosła 1,8% wobec do poziomu 1,9% za okres 2017 r., głównie w efekcie spadku wyniku odsetkowego Grupy BOŚ S.A.

Wskaźnik koszty/dochody, przy założeniu równomiernego rozłożenia w całym roku 2018 r. kosztów składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków wyniósł 66,7%. Natomiast w przypadku zaliczenia w koszty I kwartału 2018 r. całej rocznej składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2018 r. w wysokości 14,4 mln złotych (z uwzględnieniem korekty za rok ubiegły w wysokości 0,4 mln zł) wskaźnik wynosi 74,52%.

3.1. Zarządzanie kapitałem

Grupa zdecydowała, na potrzeby adekwatności kapitałowej, o stosowaniu rozwiązań przejściowych, w trakcie trwania okresu przejściowego, dotyczących złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne w oparciu o Artykuł 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 r. (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013. Dodatkowo postanowiono niestosować ust. 4 z art. 1 Rozporządzenia.

Uwzględniając wpływ wdrożenia MSSF 9 zarówno z zastosowaniem rozwiązań przejściowych, jak i bez nich Bank i Grupa spełniają obowiązujące normy kapitałowe na dzień 31.03.2018 r.

Z uwagi na podjęcie decyzji o zastosowaniu przepisów przejściowych z dniem 1 lutego 2018 r. Grupa będzie dokonywała ujawnień funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania rozwiązań przejściowych wynikających z artykułu 473a Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych oraz współczynnika dźwigni w Grupie kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	1 768 032	1 698 148
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 646 204	x
Kapitał Tier I	1 768 032	1 698 148
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 646 204	x
Fundusze własne	2 194 563	2 177 670
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 072 735	x
Aktywa ważne ryzykiem		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	14 318 384	14 458 688
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14 186 614	x
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	12,35	11,74
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	11,6	x
Współczynnik kapitału Tier I	12,35	11,74
Współczynnik kapitału Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	11,6	x
Łączny współczynnik kapitałowy	15,33	15,06
Łączny współczynnik kapitałowy - bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,61	x
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	20 703 260	20 791 872
Współczynnik dźwigni	8,5	8,2
Współczynnik dźwigni - bez przepisów przejściowych MSSF 9	8	x

W 2006 roku, w toku postępowania administracyjnego związanego z uzyskaniem przez NFOŚiGW zezwolenia na wykonywanie prawa głosu z akcji Banku, NFOŚiGW zobowiązał się wobec KNF do utrzymania współczynnika wypłacalności Banku (zwanego obecnie łącznym współczynnikiem kapitałowym) na poziomie co najmniej 12%. Postępowanie administracyjne, na potrzeby którego NFOŚiGW zaciągnął wobec KNF zobowiązanie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, było prowadzone w związku z odkupieniem przez NFOŚiGW akcji Banku posiadanych przez Skandinaviska Enskilda Banken. Bank uwzględnia potrzeby kapitałowe wynikające z zobowiązania nałożonego przez KNF w planach finansowych oraz strategii Banku.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, Grupa jest zobowiązana utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8%. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6% i 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych. Od 1 stycznia 2018 r. bufor zabezpieczający został zwiększony o 0,625 p.p. i wynosi 1,875 p.p., bufor ryzyka systemowego obowiązuje w wysokości 3 p.p., natomiast bufor antycykliczny wynosi 0 p.p. Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte buforami innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W dniu 15 grudnia 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Grupę funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenie ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych na poziomie 0,88 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia CRR, który powinien składać się z co najmniej 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,66 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. b Rozporządzenia CRR) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,49 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. a Rozporządzenia CRR).

W efekcie, od 1 stycznia 2018 roku, zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe wzrosły do poziomów 11,54% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 13,76% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych oraz współczynnika dźwigni w Banku kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.12.2017
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	1 737 590	1 666 205
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 615 762	x
Kapitał Tier I	1 737 590	1 666 205
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 615 762	x
Fundusze własne	2 164 121	2 143 429
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 042 293	x
Aktywa ważone ryzykiem		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	13 835 089	13 986 143
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	13 703 331	x
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	12,56	11,91
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	11,79	x
Współczynnik kapitału Tier I	12,56	11,91
Współczynnik kapitału Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	11,79	x
Łączny współczynnik kapitałowy	15,64	15,33
Łączny współczynnik kapitałowy - bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,90	x
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	20 597 126	20 632 427
Współczynnik dźwigni	8,4	8,1
Współczynnik dźwigni - bez przepisów przejściowych MSSF 9	7,9	x

W dniu 21 listopada 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, na poziomie

0,92 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia CRR, który powinien składać się z co najmniej 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,69 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. b Rozporządzenia CRR) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,51 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. a Rozporządzenia CRR) .

W efekcie, od 1 stycznia 2018 roku zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe wzrosły do poziomów 11,57% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 13,80% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

4. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy

Wyszczególnienie	31.03.2018	31.03.2017	31.03.2017	Zmiana %	
				31.03.2018 vs. 31.03.2017	31.03.2018 vs. 31.12.2017
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.					
Liczba klientów	251,2	253,2	240,1	4,6	-0,8
Liczba klientów detalicznych	245,3	247,3	234,4	4,7	-0,8
Liczba klientów pionu korporacji i finansów publicznych	5,9	5,9	5,7	3,5	0,0
Liczba klientów korzystających z kanałów elektronicznych	127,8	129,4	132,8	-3,8	-1,2
Liczba rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych*	255,4	257,7	263,7	-3,1	-0,9
Karty płatnicze i kredytowe razem	102,4	100,0	102,4	0,0	2,4
Liczba placówek (w szt.)	61	65	76	-19,7	-6,2
DOM MAKLERSKI BOŚ S.A.					
Liczba rachunków inwestycyjnych	100,0	98,7	92,4	8,2	1,3
w tym liczba rachunków internetowych	93,3	91,7	85,3	9,4	1,7
Liczba placówek (w szt.)	13	13	13	0,0	0,0

* łącznie z rachunkami oszczędnościowymi

5. Kierunki rozwoju Banku

W I kwartale 2018 r. Bank sukcesywnie wdrażał założenia „Ramowej Strategii Rozwoju BOŚ S.A. na lata 2016-2020”. W ramach procesu operacjonalizacji Strategii realizowano szereg inicjatyw strategicznych i przedsięwzięć rozwojowych, przy jednoczesnym podejmowaniu działań optymalizacyjnych związanych z podniesieniem efektywności funkcjonowania Banku.

W zakresie przedsięwzięć rozwojowych kontynuowane były działania związane z pozyskaniem klientów i wzrostem przychodów. W tym celu kontynuowano współpracę Banku z głównym akcjonariuszem Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowym Gospodarstwem Leśnym i Ministerstwem Środowiska celem rozwoju oferty produktów proekologicznych. W ramach tej współpracy podejmowane były działania służące zwiększeniu zaangażowania BOŚ Banku, jako głównego partnera, w realizację proekologicznych inicjatyw i programów m.in.: programu „Czyste powietrze”, czy programu „Mieszkanie+” w ramach komponentu domy drewniane. W dalszym ciągu prowadzony był rozwój kompleksowej oferty produktów dla klientów korporacyjnych, w tym dostosowanie oferty produktowej do potrzeb wybranych branż i segmentów, przy intensyfikacji działań w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw. Kontynuowano wdrożenie nowego procesu kredytowego realizowanego m.in.: przez przygotowanie i wdrożenie kompleksowego zarządzania procesem kredytowym uwzględniającego zaprojektowanie całościowe procesu kredytowego i przypisanie odpowiedzialności za poszczególne etapy procesu wraz z określeniem miar efektywności procesu, automatyzację procesu jak również zapewnienie nowych procesów dedykowanych dla wyodrębnionych mikro segmentów. Wraz z rozwojem procesu kredytowego prowadzone były prace zmierzające do zwiększenia roli elektronicznych kanałów dystrybucji i dostosowania tradycyjnych kanałów dystrybucji do obecnych wyzwań rynkowych i oczekiwań docelowych segmentów Klientów.

Oprócz inicjatyw o charakterze rozwojowym, w pierwszym kwartale 2018 r., podejmowane były liczne działania ukierunkowane na optymalizację kosztów o charakterze osobowym i rzeczowym polegające m.in. na: dalszej optymalizacji kosztów osobowych, redukcji lub renegotjacji umów serwisowych, konsolidacji i optymalizacji infrastruktury i licencji informatycznych. Działania optymalizacyjne objęły również restrukturyzację sieci placówek Banku, skutkującą realokacją lub zamknięciem 4 placówek w ostatnim kwartale sprawozdawczym.

Dzięki systematycznemu procesowi implementacji założeń Strategii, wdrożono w Banku 26 inicjatyw strategicznych o charakterze rozwojowym i optymalizacyjnym.

6. Opis istotnych zdarzeń w I kwartale 2018 r.

Modyfikacja Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A.

W dniu 22 marca 2018 r. Bank podał do publicznej wiadomości założenia w zakresie aktualizacji Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2020 (Ramowa Strategia), o której Bank poinformował Rynek raportem bieżącym nr 25/2016 z 20 kwietnia 2016 r. Punktem wyjścia do modyfikacji przedmiotowej strategii są aktualne uwarunkowania rynkowe i makroekonomiczne, a także warunki Programu Postępowania Naprawczego.

Kluczowe parametry na lata 2016-2020, przewidziane w Ramowej Strategii, zostają utrzymane, natomiast horyzont Ramowej Strategii zostanie wydłużony do 2021 r. Zmiany Ramowej Strategii, po akceptacji przez Radę Nadzorczą, zostaną podane do publicznej wiadomości w III kwartale 2018 r. Niektóre informacje o założeniach strategicznych na 2021 r.:

- Wynik finansowy Banku netto na poziomie powyżej 180 mln zł,
- ROE > 7,3 %,
- C/I ok 44%.

Podwyższenie kapitału

W dniu 13 lutego 2018 r. (raport bieżący nr 7/2018), Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku o kwotę nie wyższą niż 400 mln zł w drodze emisji akcji serii V w trybie subskrypcji prywatnej z pozbawieniem dotychczasowych akcjonariuszy w całości prawa poboru. NWZ BOŚ S.A. upoważniło Zarząd Banku do określenia terminu złożenia ofert objęcia akcji serii V i zawarcia przez Bank umów o objęcie akcji serii V, przy czym zawarcie przez Bank umów o objęcie akcji serii V może nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia podjęcia Uchwały przez NWZ. Zarząd Spółki w wykonaniu Uchwały Emisyjnej (raport bieżący nr 13/2018) podjął decyzję o rozpoczęciu oferty i subskrypcji akcji. Oferta zostanie skierowana, wyłącznie do inwestorów: (i) będących klientami profesjonalnymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, lub (ii) z których każdy jest uprawniony do nabycia Akcji Oferowanych o wartości, liczonej według ich ceny emisyjnej z dnia jej ustalenia, co najmniej 100 000 euro, po średnim kursie walut Narodowego Banku Polskiego z dnia ustalenia ceny emisyjnej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniu 23 marca 2018 r. (raport bieżący nr 14/2018) złożył deklarację przeznaczenia na podwyższenie kapitału Banku kwoty do 210 mln zł. Zaangażowanie to będzie możliwe w przypadku uzyskania przez Fundusz wymaganych przez stosowne przepisy zgód, w tym zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych i Ministra Środowiska, przy czym Fundusz zainicjował już działania zmierzające do uzyskania wskazanych zezwoleń.

Rating

W dniu 5 lutego 2018 r. (raport bieżący nr 6/2018), iż Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd (Agencja) potwierdziła oceny ratingowe dla Banku. Oceny ratingowe Banku prezentują się następująco:

- Rating długoterminowy IDR w walucie obcej (Long-term Foreign Currency IDR): 'B+', perspektywa stabilna,
- Rating krótkoterminowy IDR w walucie obcej (Short-term Foreign Currency IDR): 'B',
- Krajowy rating długoterminowy (National Long-term Rating): 'BB+(pol)', perspektywa stabilna,

- Krajowy rating krótkoterminowy (National Short-term Rating): 'B(pol)',
- Rating indywidualny (Viability Rating): 'b+',
- Rating wsparcia (Support Rating): '4',
- Rating wsparcia (Support Rating Floor): 'B',
- Krajowy rating długoterminowy dla Programu Emisji Obligacji (long-term senior unsecured bond programme) o wartości do 2 miliardów zł: 'BB+(pol)',
- Krajowy rating krótkoterminowy dla Programu Emisji Obligacji (short-term senior unsecured bond programme) o wartości do 2 miliardów zł: 'B(pol)',
- Rating dla obligacji podporządkowanych serii R1 w wysokości 83 mln zł: 'BB-(pol)'.

Agencja w swym raporcie jako główny powód swej decyzji wymieniła ograniczone zmiany w samodzielnym profilu kredytowym Banku w stosunku do poprzedniego przeglądu Banku. Obecny poziom ratingu wynika z poglądu Agencji odnośnie ograniczonej możliwości nadzwyczajnego wsparcia dla Banku ze strony Państwa głównie w świetle BRRD (Dyrektywa w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków). Agencja wyraziła przekonanie, że instytucje państwowe mogłyby podjąć wyprzedzające działania, aby uniknąć przekroczenia przez Bank regulacyjnych wymogów kapitałowych z uwagi na pośredni udział kapitałowy Państwa w Banku oraz jego rolę w finansowaniu projektów proekologicznych w kraju. Agencja do czynników, które mogą wpłynąć na podwyższenie ratingu zaliczyła m.in. ograniczenie koncentracji ryzyka kredytowego, stałe generowanie zysków oraz utrzymywanie silniejszych buforów kapitałowych.

Wcześniejszy wykup obligacji podporządkowanych

W dniu 13 marca 2018 r. (raport bieżący nr 11/2018) Bank podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przedterminowego wykupu Bank o Emisji obligacji podporządkowanych serii A o łącznej wartości nominalnej 120 mln zł. Wcześniejszy wykup Obligacji nastąpił w dniu 4 maja 2018 roku. Celem dokonania wcześniejszego wykupu obligacji było obniżenie kosztów odsetkowych.

PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI GRUPY

Segment klientów korporacyjnych

Konstruując szeroką ofertę produktów rozliczeniowych, depozytowych i kredytowych Bank posiada bazę, w oparciu o którą, dla każdego klienta, może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb. W zakresie oferty rozliczeniowej Bank posiada standardowe rachunki bieżące, pełniące funkcje rozliczeniowe i służące do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń krajowych i zagranicznych. Rachunki mogą być prowadzone w walutach: PLN, USD, EUR, GBP, CHF, SEK, HUF, RUB, CZK oraz DKK. W ramach oferty Bank umożliwia skorzystanie z pakietów usług rozliczeniowych w formule modułowej. Oferujemy trzy warianty Kont Wyjątkowych Biznes dopasowane do poziomu transakcyjności Klienta wzbogacone o moduły: rozliczeniowy oraz FX dostępne opcjonalnie w zależności od profilu biznesowego Klienta.

W zakresie produktów rozliczeniowych i bankowości elektronicznej w I kwartale 2018 r.:

- Systematycznie rozwijano zakres wsparcia realizowany przez Centrum Wsparcia Klienta Korporacyjnego. Obecnie w tej wyspecjalizowanej jednostce realizowane są następujące dyspozycje klientów: przelewy krajowe, przelewy zagraniczne, awizacja gotówki, zamówienie dokumentów bankowych, dyspozycje dotyczące bankowości elektronicznej, zakładanie lokat, obsługa wyciągów bankowych, przyjmowanie reklamacji. Rośnie liczba spraw obsługowych załatwianych z Klientami.
- Przeprowadzono szereg działań zmierzających do dostosowania funkcjonujących w Banku regulacji do nowych wymogów prawnych takich jak:
 - wdrożenie nowych rozwiązań systemowych w związku z wprowadzeniem indywidualnych numerów rachunków dla płatników ZUS,
 - dostosowanie Banku do przepisów Ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Split Payment),
 - dostosowanie Banku do przepisów Ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych.
- Przeprowadzono działania optymalizacyjne w zakresie taryfy prowizji i opłat mające na celu dostosowanie stawek do warunków rynkowych

W zakresie produktów kredytowych w I kwartale 2018 r.:

- W związku z podjęciem przez Bank kierunkowej decyzji dotyczącej powołania Zespołu ds. AGRO oraz przygotowania oferty produktowej dla klientów działających w branży rolno-spożywczej i wdrożenia jej w sieci sprzedaży prowadzono przegląd portfela klientów pod kątem aktualizacji przyporządkowania klientów do segmentów. Opracowano koncepcję produktów kredytowych inwestycyjnych i obrotowych dla segmentu AGRO. Trwają prace nad narzędziami wspomagającymi proces oceny zdolności kredytowej klientów na bazie przyjętej przez Zarząd Banku metodyki oceny kredytowej dla rolników. Opracowano strategię sprzedaży oraz przeszkolono pracowników uczestniczących w procesach sprzedaży nowych produktów,
- Bank kontynuował działania zmierzające do usprawnienia procesu kredytowego, które mają na celu optymalizację i automatyzację procesu na różnych jego etapach takich jak: pozyskiwanie klienta, ocena wniosku kredytowego, podejmowanie decyzji kredytowej, uruchomienie środków czy monitorowanie i administrowanie kredytem. Projekt obejmuje między innymi wdrożenie narzędzia wspierającego proces oceny oraz rozwój systemów ratingowych z uwzględnieniem specyfiki produktów proekologicznych.

Ponadto kontynuowano sprzedaż kredytów finansujących działalność bieżącą oraz inwestycyjną, w tym proekologiczną, dopasowując każdorazowo warunki transakcji kredytowych do potrzeb klienta.

Segment finansów publicznych

W I kwartale 2018 r. Bank kontynuował współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego w Polsce. Dla części z nich prowadził kompleksową obsługę bankową budżetów, umożliwiającą efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi. Obsługa jednostek samorządu terytorialnego jest prowadzona w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych, poprzez wykorzystanie produktów i usług bankowych oraz innych instrumentów udostępnianych przez Bank.

Dla klientów segmentu finansów publicznych Bank oferuje wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty BOŚ S.A. stanowią produkty służące finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także kredyty z linii banków zagranicznych przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i inwestycji infrastrukturalnych, jak również Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców, samorządów i spółek komunalnych.

Ponadto spółka wchodząca w skład Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. oferuje finansowanie jednostek samorządu terytorialnego (JST) w formule leasingu operacyjnego zwrotnego nieruchomości/ruchomości oraz dzierżawy zwrotnej. Spółka prowadzi działalność w zakresie usług leasingu zwrotnego nieruchomości i ruchomości skierowanych do jednostek samorządu terytorialnego z zastosowaniem finansowania przez BOŚ S.A. przy wykorzystaniu produktu Banku – wykupu wierzytelności leasingowej.

Segment klientów detalicznych

Obszar rynku detalicznego Banku obejmuje przede wszystkim segment osób fizycznych (w tym segment klientów VIP) oraz segment klientów instytucjonalnych. W I kwartale 2018 r. definicję klienta instytucjonalnego rozszerzono o nowy segment AGRO obejmujący rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstwa o określonych PKD, a definicją mikroprzedsiębiorstwa objęto osoby fizyczne prowadzące działalność zarobkową na własny rachunek nie będące przedsiębiorstwami. Oferta BOŚ S.A. dla klientów detalicznych, najliczniejszej grupy klientów Banku, jest kompleksowa i obejmuje szeroki wybór produktów proekologicznych służących finansowaniu rozwiązań proekologicznych, a także wszystkie podstawowe produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym (rachunki bankowe, produkty rozliczeniowe, karty płatnicze, usługi i produkty w zakresie lokowania nadwyżek pieniężnych, usługi bankowości elektronicznej i produkty kredytowe) z uwzględnieniem obsługi dla klientów Bankowości Prywatnej przez wyspecjalizowanych Doradców.

Pierwszy kwartał 2018 r. w obszarze kartowym skoncentrowany był na szerokiej analizie konkurencji na rynku polskim oraz przeglądzie pod kątem nowości rynków zagranicznych. Bank na tej podstawie dokonał wyboru systemu kartowego, nowego Personalizatora i rozpoczął prace zmierzające do wyboru nowego

Procesora. Podjęte i prowadzone działania mają na celu unowocześnić funkcjonalności oferowane na kartach, zachęcić nowych klientów do wyboru rozwiązań Banku oraz zatrzymać obecnych klientów. Wszystkie podjęte czynności doprowadzą również do dostosowania się do wymogów ustawy oraz organizacji płatniczych. Bank rozszerzył możliwości ustawiania alertów autoryzacji co przełoży się na zmniejszoną liczbę transakcji fraudowych.

W Banku trwają prace nad promocją programu lojalnościowego MasterCard *Priceless Specials* dla klientów posiadających karty VIP oraz karty kredytowe.

W I kwartale 2018 r. w segmencie klientów detalicznych kontynuowano działania w zakresie zmiany oferty depozytowej wynikające z jednej strony z potrzeby dostosowania się do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych z drugiej z konieczności realizacji potrzeb biznesowych i płynnościowych.

Bank rozwijał ofertę funduszy inwestycyjnych otwartych w celu dywersyfikacji dostępnych dla klienta rozwiązań, dopasowanych do potrzeb inwestycyjnych oraz akceptowalnego dla Klienta profilu ryzyka inwestycyjnego. Klienci Banku mogli korzystać z 321 funduszy inwestycyjnych otwartych. Realizowany był również cel biznesowy Banku w zakresie zwiększenia uproduktowania klientów oraz wzrost przychodów ze sprzedaży w segmencie klienta detalicznego, a w szczególności segmentu VIP.

Zobowiązania wobec klientów detalicznych

Działania podejmowane przez Bank w 2018 r. w zakresie produktów depozytowych dla klientów detalicznych są nastawione na:

- 1) budowanie trwałych relacji z Klientem poprzez promowanie Klientów aktywnie korzystających z ROR jako fundamentu relacji Klient - Bank,
- 2) dbałość o optymalizację kosztowości portfela depozytowego i bieżące dopasowanie do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego,
- 3) utrzymanie salda depozytów Obszaru Rynku Detalicznego zgodnie z potrzebami płynnościowymi Banku.

Najistotniejszymi produktami depozytowymi dla klientów detalicznych pod względem budowy salda były w I kwartale 2018 r.:

- rachunki bieżące, w tym konta osobiste z podstawowym EKOkontem bez Kosztów oraz konta oszczędnościowe z nowym EKOkontem Oszczędnościowym w PLN,
- lokaty promocyjne: e-lokata na Plusie, EKOlokata Na Dobry Początek, EKOlokata Zyskowna, EKOlokata Rentowna EKOlokata Plus, EKOlokata na Lata i EKOlokata 5 na 5,
- lokata walutowa: EKOlokata z Frankiem w CHF.

Bank konsekwentnie realizował poniższe cele polityki depozytowej:

- 1) dywersyfikował ryzyko kumulacji salda depozytów zapadających i ewentualnego odpływu środków w tym samym czasie poprzez utrzymanie w ofercie produktów na 3, 4, 6, 9, 12, 24 i 60 – miesięcy.
- 2) promował uproduktowionych Klientów - w trakcie konstruowania oferty depozytów terminowych kontynuowane były rozwiązania pozwalające na oferowanie wyższej ceny dla Klientów korzystających z oferty Banku poza depozytami terminowymi (z naciskiem na aktywne rachunki, wspomagające stworzenie silnej więzi Klienta z Bankiem),
- 3) budował stałe relacje z Klientem poprzez wzmożone działania wpływające na wzrost poziomu odnawialności depozytów,
- 4) dążył do systematycznego wzrostu poziomu i udziału depozytów bieżących klientów detalicznych, co ułatwia budowanie stabilnego i wysokiego poziomu depozytów terminowych klientów detalicznych,
- 5) obniżał kosztowość poprzez cykliczne zmiany oprocentowania depozytów terminowych.

Dodatkowo w I kwartale 2018 r. został uruchomiony proces automatycznego otwierania depozytów za pośrednictwem aplikacji o nazwie Platforma Sprzedażowa – narzędzia umożliwiającego pełną automatyzację zakładania lokat terminowych z wykorzystaniem strony internetowej Banku. Przygotowana zmiana miała na celu optymalizację czasu oraz zasobów koniecznych do obsługi przedmiotowego procesu sprzedaży oferty depozytowej.

Oferta depozytowa dla segmentów klientów instytucjonalnych nie była modyfikowana.

Działalność Banku w obszarze rachunków:

- koncentrowała się na utrzymaniu przejrzystej oferty rachunków poprzez pozostawienie w ofercie dwóch rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych: EKOkonta bez Kosztów i EKOkonta VIP oraz nowego konta oszczędnościowego EKOkonta oszczędnościowego w trzech wariantach dostosowanych do

potrzeb Klienta i zachęcającego go do aktywnego korzystania z ROR i systematycznego odkładania nawet niewielkich kwot na koncie oszczędnościowym. EKOkonto oszczędnościowe dostępne jest w walucie złoty oraz EUR i CHF. W 2018r. kontynuowana jest promocja rachunków dla osób otrzymujących świadczenia z programu Rodzina 500+,

- bieżących - rozpoczęto proces wzbogacania oferty rachunków bankowych usługami niebankowymi, wpływającymi na atrakcyjność.

Mając na względzie aktualne trendy na rynku finansowym, w tym w szczególności malejącą atrakcyjność lokat bankowych w środowisku spadających stóp procentowych oraz stopniową odbudowę zainteresowania Klientów alternatywnymi do lokat produktami oszczędnościowymi i inwestycyjnymi, Bank rozwija ofertę produktów inwestycyjnych. Inwestorom o średnio i długoterminowym horyzoncie inwestycyjnym pragnącym osiągnąć ponadprzeciętny zwrot z zainwestowanego kapitału przy możliwie minimalnych zmiennościach wartości, oferowane były inwestycje w otwarte oraz zamknięte fundusze inwestycyjne.

Dodatkowo w I kwartale 2018 r. przyjęte zostały zmiany w regulacjach klientów indywidualnych dostosowujące Bank do wymogów zmienionej ustawy o usługach płatniczych w tym zmiany w taryfie opłat i prowizji. Przy tej okazji wprowadzono zmiany stawek opłat i prowizji dla konsumentów, które obowiązywać będą od 8 sierpnia 2018r. Wzrost przychodów prowizyjnych w skali 5 miesięcy bieżącego roku (sierpień – grudzień 2018r) oszacowany został na ok. 200 tys. zł.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank systematycznie rozwija swoją działalność w zakresie produktów ubezpieczeniowych. W I kwartale 2018 r. oprócz ubezpieczeń oferowanych jako produkty uzupełniające do produktów kredytowych oraz kart płatniczych, Bank oferował także ubezpieczenia typu *stand alone*, czyli dostępne niezależnie. BOŚ S.A. pełni rolę agenta towarzystw ubezpieczeniowych.

Produkty kredytowe - Klienci indywidualni, Mikroprzedsiębiorstwa, Wspólnoty mieszkaniowe i organizacje pozarządowe

Najistotniejsze produkty kredytowe dla klientów indywidualnych to:

- kredyty proekologiczne,
- pożyczka gotówkowa,
- karty kredytowe,
- ekologiczny kredyt hipoteczny,
- kredyt giełdowy.

Kontynuowano sprzedaż ekologicznych produktów hipotecznych dla osób fizycznych, jak również standardowej oferty produktów hipotecznych. Wspierano proekologiczne rozwiązania poprzez proces udzielania kredytu hipotecznego na budowę prefabrykowanych domów w konstrukcji szkieletowej.

Równolegle, mając na uwadze zwiększenie salda kredytowego oraz aktywizację sprzedaży pożyczki gotówkowej, Bank utrzymuje atrakcyjną ofertę promocji cenowych dla pożyczki gotówkowej.

W celu wspierania sprzedaży oraz budowania długotrwałych relacji z klientami Bank rozpoczął działania zmierzające do uruchomienia oferty pre-kalkulowanej, która dostępna będzie w II kwartale 2018 r.

W I kwartale 2018r. kontynuowano specjalną ofertę dotyczącą kredytu na zakup papierów wartościowych dla klientów bankowości prywatnej, co pozwala na generowanie przychodów ze sprzedaży kredytów wśród klientów inwestycyjnych.

Oferta kredytowa dla instytucjonalnych klientów detalicznych jest kompleksowa i obejmuje wszystkie dostępne produkty na bieżącą działalność, produkty inwestycyjne, w tym na cele proekologiczne. W I kwartale 2018 r. Bank koncentrował się nad analizą warunków oferowanych na rynku porównując konkurencję, w celu wypracowania nowych parametrów poszczególnych produktów. Równolegle Bank pracował nad usprawnianiem procesów kredytowych.

Jako działania ciągle planowana jest stała analiza konkurencji oraz plasowania się oferty BOŚ S.A. na rynku. Ponadto prowadzone będą działania zmierzające do aktywizacji sprzedaży pożyczki gotówkowej poprzez oferty promocyjne oraz oferty dedykowane *pre-approved*.

Planowane działania

Działania Banku w 2018 r. będą zmierzały do:

- zwiększenia zaangażowania w finansowanie rozwiązań proekologicznych, m.in. dzięki kompleksowej i innowacyjnej ofercie dla osób fizycznych, współpracy z firmami oferującymi instalacje fotowoltaiczne oraz pośrednikami sprzedaży w zakresie EKO kredytu PV, wprowadzeniem oferty promocyjnej dla Klientów, którzy zdecydują się na zakup instalacji poprzez firmy, z którymi Bank podpisał umowę współpracy w zakresie sprzedaży EKO kredytu PV oraz promocyjnej oferty „Zielona Inwestycja”,
- budowania trwałych relacji z Klientem m.in. poprzez kreowanie ofert produktowych promujących Klientów posiadających aktywne rachunki z kartą debetową,
- rozszerzania oferty produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych,
- budowania nowych, rynkowych, zautomatyzowanych procesów kredytowych dla klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw,
- wdrożeniu produktów uzupełniających ofertę kont dla firm,
- wprowadzenie nowego kanału dystrybucji leasingu we współpracy z Firmą Leaselink sp. z o.o. bezpośrednio z wykorzystaniem strony internetowej Banku,
- wprowadzenia kompleksowej oferty dla rolników – osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą, zakwalifikowanych do nowego segmentu klienta – segmentu AGRO. Segment AGRO jest jednym z elementów stworzenia unikalnego wizerunku Banku – polskiego, społecznie odpowiedzialnego, związanego z ekologią, ochroną środowiska i wspierającego polskie rolnictwo,
- zmian w ofercie kartowej w związku z wyborem nowego systemu do obsługi kart oraz nowego procesora i personalizatora, które pozwolą na dopasowanie oferty dla bardzo wymagających klientów.

Rozwój działalności maklerskiej

Ze względu na panującą dekonjunkturę rynkową, w I kwartale 2018 roku na regulowanym rynku akcyjnym zanotowano spadek aktywności inwestycyjnej klientów. W transakcjach sesyjnych na rynku akcji zrealizowane przez Dom Maklerski BOŚ obroty były niższe o 5,3% niż w poprzednim kwartale, podczas gdy spadek obrotów na GPW na rynku akcji w tym okresie wyniósł 7,7% kw/kw. Wzrost obrotów Biura miał miejsce na rynku kontraktów terminowych (o 7,3% kw/kw) oraz na rynku NewConnect (o 2,9% kw/kw).

Udział rynkowy Domu Maklerskiego BOŚ na rynku akcji GPW w I kwartale 2018 r. wyniósł 4,47%, co oznacza, iż był na poziomie wyższym niż w IV kwartale ubr. (4,36%). Na rynku kontraktów terminowych DM BOŚ pozostał liderem rynku z udziałem na poziomie 23,32%. Biuro w I kw. br. zostało także liderem rynku NewConnect z udziałem na poziomie 15,78%.

Silna pozycja rynkowa oraz wysoka jakość świadczonych usług po raz kolejny przyczyniły się do otrzymania przez Biuro nagród branżowych. W I kw. br. DM BOŚ został uhonorowany nagrodami FxCuffs 2018 w kategoriach: Najlepszy Dom Maklerski 2018 roku, Najlepszy Polski Broker Forex 2018 roku oraz Najlepszy Polski Broker CFD 2018 roku, a także nagrodami GPW za najwyższy udział lokalnego animatora w obrotach akcjami na Głównym Rynku oraz za najwyższą aktywność na rynku kontraktów terminowych w 2017 roku. Miesięcznik Home&Market przyznał DM BOŚ Order Finansowy dla Bossafund.pl w kategorii Produkt Inwestycyjny. DM BOŚ otrzymał również tytuł Finansowa Marka Roku za innowacyjne, najwyższej jakości produkty związane z inwestowaniem na giełdach, funduszami inwestycyjnymi oraz rynkiem walutowym, takie jak bossa.pl, bossafund.pl, bossafx.pl.

Rozwój faktoringu

Do obsługi faktoringu w Banku Ochrony Środowiska S.A. przeznaczony jest nowoczesny, wyspecjalizowany, internetowy system BOŚ Faktor, który gwarantuje klientom pełną kontrolę nad wierzytelnościami oraz umożliwia 24-godzinny kontakt z Bankiem przez 7 dni w tygodniu. System służy do automatycznej obsługi transakcji faktoringowych.

Na koniec I kwartału 2018 roku obroty wypracowane z tytułu transakcji faktoringowych w BOŚ osiągnęły wartość 855,7 mln zł. I kwartał 2018 r. BOŚ Bank zakończył z udziałem w rynku usług faktoringowych na poziomie ok. 2%. W I kwartale 2018 r. faktoring w BOŚ S.A. obsługiwał 6 765 kontrahentów i nabył 19 330 faktur.

7. Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

Nowelizacja ustawy o OZE

W dniu 26 marca br. do sejmu wpłynął Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw. W dniu 11 kwietnia br. projekt skierowano do I czytania w komisjach (do Komisji do Spraw Energii i Skarbu Państwa), a w dniu 8 maja został przyjęty przez Podkomisję Sejmową. Głównym celem nowelizacji ustawy jest dostosowanie mechanizmów wsparcia OZE w Polsce do unijnych zasad udzielania pomocy publicznej. Ponadto w projekcie nowelizacji przewidziano m.in.:

- niezbędne zmiany systemowe umożliwiające tworzenie na zasadach rynkowych lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie,
- zmiany mające usprawnić działanie systemu aukcyjnego w odniesieniu między innymi do podziału na tzw. koszyki,
- wprowadzenie, obok systemu aukcyjnego, systemu feed-in premium („FIP”) oraz feed-in-tariff („FIT”) dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych dedykowanego dla mikro- i małych instalacji OZE, wykorzystujących stabilne i przewidywalne źródła energii (hydroenergia, biogaz, biogaz rolniczy) o mocy zainstalowanej mniejszej niż 500 kW – FIT oraz o mocy nie mniejszej niż 500 kW i mniejszej niż 1 MW – FIP.

W projekcie nowelizacji ustawy znalazły się także propozycje zmian, które mogą pozytywnie wpłynąć na rynek farm wiatrowych, tzn.: dopuszczenie możliwości modernizacji istniejących elektrowni wiatrowych oraz – kluczowa z punktu widzenia banków zmiana zasad opodatkowania elektrowni wiatrowych – przywrócenie wcześniej obowiązujących przepisów w tym zakresie ma nastąpić z mocą od 1 stycznia 2018 r.

Ustawa o rynku mocy

W dniu 7 lutego br. Komisja Europejska ogłosiła decyzję zatwierdzającą rynek mocy w Polsce (ustawa została podpisana przez Prezydenta 29 grudnia 2017 r.). Ustawa ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i wprowadza możliwość uzyskania dodatkowego wynagrodzenia w postaci płatności mocowych dla jednostek, które wygrają aukcje w ramach rynku mocy. Wsparcie mogą uzyskać jednostki wytwórcze oraz jednostki redukcji zapotrzebowania na energię (tzw. DSR). Pierwsze aukcje mają zostać przeprowadzone w grudniu br.

Przyjęty mechanizm zawiera preferencje dla jednostek DSR, magazynów energii oraz mniej emisyjnych źródeł gazowych i kogeneracyjnych.

Problematycznym zagadnieniem są wymogi emisyjne - Komisja Europejska pod koniec 2016 r. zaproponowała, żeby w rynkach mocy mogły uczestniczyć wyłącznie elektrownie emitujące nie więcej niż 550 g CO₂/kWh, podczas gdy emisyjność istniejących i budowanych obecnie krajowych bloków energetycznych wynosi 700 lub więcej g CO₂/kWh. Ostateczny kształt unijnego rozporządzenia jest jeszcze przedmiotem negocjacji na poziomie instytucji UE. Zgodnie z zapisami ustawy, w dniach 3 kwietnia - 29 maja 2018 r. właściciele jednostek wytwórczych istniejących, których moc osiągalna brutto jest nie mniejsza niż 2 MW, mają obowiązek poddania się certyfikacji ogólnej.

Projekt wsparcia kogeneracji

W dniu 4 kwietnia br. przekazano projekt ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji do konsultacji publicznych.

Nowy system wsparcia dla jednostek wysokosprawnej kogeneracji zastąpi dotychczas istniejący mechanizm bazujący na formule świadectw pochodzenia (zakończenie funkcjonowania systemu z końcem 2018 r). Brak określenia mechanizmu wsparcia dla przedmiotowych instalacji po 2018 r. był dotychczas przyczyną niepewności po stronie istniejących jednostek kogeneracji, a także powodem wstrzymywania budowy nowych źródeł wytwórczych.

W projekcie ustawy zaproponowano dla instalacji o mocy 1-50 MW mechanizm aukcyjny przewidujący 15-letni okres wsparcia, co jest spójne z analogicznymi rozwiązaniami przyjętymi w obszarze mechanizmów wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, a także może zapewnić odpowiedni impuls inwestycyjny.

Dla jednostek do 1 MW proponuje się wprowadzenie odrębnego mechanizmu polegającego na zagwarantowaniu stałej premii do ceny energii elektrycznej (feed in premium). Jednostki o mocy

zainstalowanej elektrycznej co najmniej 50 MW mają być objęte systemem wsparcia w formie premii wyznaczanej indywidualnie dla każdej instalacji.

Uznanie umów za nieważne przez Energa – Obrót S.A.

Bank w dniu 18 września 2017 r. powziął, na podstawie przesłanych przez Klientów pism, informację, że:

- 1) Energa – Obrót S.A. doszła do przekonania, iż Umowy są bezwzględnie nieważne, a to ze względu na ukształtowanie ich treści w sposób sprzeczny z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.
- 2) W celu potwierdzenia powyższego stanowiska, Energa – Obrót S.A. podjęła decyzję o wniesieniu powództwa o ustalenie nieważności Umów do właściwych sądów.
- 3) Biorąc pod uwagę powyższe Energa – Obrót S.A. informuje, że zaprzestaje zawierania transakcji pozasesyjnych na warunkach określonych w umowach.

W dwóch procesach z powództwa Energa Obrót - Bank oraz klient - występował jako strona pozwana, jednakże po zawarciu pomiędzy Bankiem i klientami umów cesji zwrotnych i wobec tego utratą interesu prawnego, Energa wycofała pozwy wobec Banku.

W związku z powyższym Bank nie przewiduje aby z tego tytułu mogły ciążyć na Banku dodatkowe koszty wynikające z prowadzonych sporów. Jednak w związku z toczącymi się procesami sądowymi oraz różną polityką procesową poszczególnych klientów, wybrani Klienci Banku doświadczają przejściowych problemów płynnościowych związanych z zaniechaniem sprzedaży certyfikatów w okresie trwania sporu oraz ponoszą zwiększone koszty obsługi prawnej sporów. Jako ograniczenie powyższego ryzyka Bank wskazuje, że wszyscy Klienci, jakkolwiek funkcjonują w formule SPV, należą do silnych kapitałowo grup o międzynarodowym zasięgu. Mitygantem ryzyka może być dostosowanie warunków finansowania do bieżących przepływów i pokrywanie kosztów procesu przez Sponsora. Klienci zamierzają kontynuować działalność i obsługiwać raty kapitałowo-odsetkowe.

Bank na bieżąco monitoruje sytuację tych kilku Klientów Banku (dotyczy około 12% portfela farm wiatrowych), a dodatkowo informuje, że środki zgromadzone na rachunkach Klientów są wystarczające do bieżącej obsługi zobowiązań. W skutek powziętych informacji Bank dla szacowania przyszłych przepływów pieniężnych w IV kwartale 2017 r. zaimplementował do modelu wyceny dla ww. podmiotów rynkowe ceny zielonych certyfikatów i dokonał wyceny przejściowych problemów ze sprzedażą tych certyfikatów. Wszelkie bieżące i znane Bankowi informacje dotyczące kosztów i ewentualnych przesunięć uzyskiwania przychodów przez klientów pozostających w sporach sądowych zostały odzwierciedlone w modelach wyceny farm wiatrowych na 31 marca 2018 r.

Ryzyko spadku ceny zielonych certyfikatów

W ramach analizy zdolności kredytowej spółek wiatrowych przed udzieleniem kredytu dokonywana była ocena wrażliwości poszczególnych projektów na zmiany parametrów przychodowo-kosztowych, w szczególności spadek cen zielonych certyfikatów przy jednoczesnym przyjęciu konserwatywnego scenariusza w zakresie produktywności projektów (P90). W celu zabezpieczenia sezonowego spadku przychodów, standardem w finansowanych projektach było ustanowienie rezerwy w formie Rachunku Rezerwy Obsługi Długu (RROD), na którym gromadzone są środki w wysokości krotności miesięcznej raty kapitałowo – odsetkowej. Stosowne zapisy umowne obligują klientów do ich uzupełniania w przypadku skorzystania z rezerwy na spłatę zadłużenia.

Stosując zasady ostrożnej wyceny, przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych Bank przyjął cenę zielonych certyfikatów w okresie prognozowanym poniżej obecnej wartości rynkowej. Jednocześnie do wyceny ekspozycji przyjmowana jest prognoza produktywności w oparciu o scenariusz P75 lub P90. Dla farm wiatrowych produkujących energię od co najmniej 5 lat, przyjmowana jest średnia, wynikająca z rzeczywistej produkcji energii w poszczególnych latach. Dodatkowo ryzyko obniżonych cen mitygowane jest bardzo dobrą wietrznością w roku 2017, co dodatkowo pozytywnie wpływa na generowane przez Klientów przepływy pieniężne.

Istotnym elementem jest również fakt, że rynek otworzył się na zawieranie umów PPA gwarantujących ceny co najmniej w perspektywie roku 2018. Ceny gwarantowane w umowach są wyższe od ostrożnościowo przyjętych przez Bank ścieżek cenowych.

Ryzyko wynikające ze zmiany podstawy naliczania podatku od nieruchomości

Ostateczne decyzje w sprawie wysokości stawki opodatkowania podejmowane są przez gminy, na terenie których zlokalizowane są farmy.

Niezależnie od wyników rozstrzygnięć ww. ustaleń, Bank realizuje monitoring wpływu podwyższonego podatku na zdolność kredytową farm, przy założeniu zwiększonego podatku.

Jednocześnie projekt kolejnej nowelizacji Ustawy o OZE, opublikowany przez Ministerstwo Energii 28 czerwca 2017 r., przewiduje m.in. zmianę zasad opodatkowania elektrowni wiatrowych podatkiem od nieruchomości, pobieranym na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych i przywrócenie stanu prawnego w zakresie opodatkowania farm obowiązującego w poprzednich latach. Ewentualne przyszłe rozwiązania prawne, mogą wpłynąć na poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów.

Ryzyko wynikające ze zniesienia obowiązku odkupu energii

Znowelizowana Ustawa o OZE likwiduje obowiązek odkupu, co wpływa na większą zależność przychodów od warunków kontraktowych zawieranych umów sprzedaży energii. Jedną z potencjalnych ścieżek mitygowania ryzyka wynikającego ze zniesienia obowiązku odkupu energii może być także rozwój technologii magazynowania, a dla mniejszych projektów - współpraca z nowo tworzonymi strukturami klastrów energetycznych.

Do pozostałych czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki Banku w perspektywie najbliższych kwartałów należy zaliczyć:

- **skutki ewentualnego ustawowego rozwiązania kwestii kredytów mieszkaniowych w CHF i innych walutach obcych**

Na dzień publikacji niniejszego raportu nie jest znana ostateczna forma ustawowego rozwiązania kwestii kredytów mieszkaniowych ustawy. Implementacja inicjatyw w zakresie przewalutowania kredytów hipotecznych w walutach obcych może mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe sektora bankowego i BOŚ S.A.;

- **ryzyko istotnego osłabienia kursu złotego wobec CHF i EUR**

Zdarzenie takie spowodowałoby wzrost wolumenu kredytów walutowych, co oznacza z jednej strony wzrost wymogu kapitałowego z tytułu tych kredytów, z drugiej natomiast konieczność zapewnienia odpowiednio większego finansowania. W przypadku trwałej znaczącej deprecjacji PLN względem walut obcych, zwłaszcza CHF, należałoby się liczyć z pogorszeniem jakości portfela walutowych kredytów hipotecznych;

- **ryzyko wzrostu zmienności na globalnym rynku finansowym oraz obniżenie ratingu zarówno krajowego, jak i Banku**

Skutki dla Banku mogą obejmować m.in. zwiększony koszt finansowania zewnętrznego, jak również utrudnienia w dostępie do finansowania zagranicznego oraz realizacji transakcji z zakresu zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej;

- **ryzyko utrzymania się stóp procentowych na niskim poziomie lub kolejne obniżki stóp procentowych zarówno w PLN jak i walutach obcych**

Ewentualne dalsze obniżki stóp procentowych doprowadziłyby do zawężenia realizowanej marży odsetkowej netto i spadku wyniku odsetkowego z uwagi m.in. na ograniczenia ustawowe wysokości odsetek, brak możliwości dalszego obniżenia oprocentowania rachunków bieżących czy też klauzule umowne dot. nieuwzględniania ujemnych stawek w przypadku finansowania hurtowego w walutach obcych.

8. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Zgodnie z wymogami MSSF 8 segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych. Opis zasad stosowanych przy przygotowywaniu sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności został opisany w nocie 46 Roczno skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Wyniki działalności segmentów operacyjnych za analogiczny okres poprzedniego roku zostały doprowadzone do porównywalności. Poniżej przedstawiono skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 31 marca 2018 r. oraz 31 marca 2017 r. przypadające na przyjęte segmenty.

Sprawozdanie przedstawiające składniki śródrocznego skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2018 roku	PION KORPORACJI I FINANSÓW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
Wynik z tytułu odsetek	42 187	30 445	14 309	1 422	11	88 374
Przychody z tytułu odsetek	114 253	90 874	-50 115	2 015	325	157 352
- sprzedaż klientom zewnętrznym	88 255	35 566	30 204	226	-	154 251
- sprzedaż innym segmentom	25 998	55 308	-80 319	1 789	325	3 101
Koszty z tytułu odsetek	-72 066	-60 429	64 424	-593	-314	-68 978
- sprzedaż klientom zewnętrznym	-12 873	-35 803	-16 985	-216	-	-65 877
- sprzedaż innym segmentom	-59 193	-24 626	81 409	-377	-314	-3 101
Wynik z tytułu opłat i prowizji	11 334	4 511	-157	11 973	-539	27 122
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-	-	-
Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	4 539	6 128	-	10 667
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	489	-	-	489
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	14	-	-81	-	-	-67
Wynik z pozycji wymiany	1 953	1 046	3 772	-127	14	6 658
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych	435	39	-	-	-	474
Wynik z tytułu modyfikacji instrumentów finansowych	2	-	-	-	-	2
Wynik na działalności bankowej	55 925	36 041	22 871	19 396	-514	133 719
Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	197	115	-	1 276	-1 165	423
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-3 126	-6 010	6	-	1	-9 129
Wynik na działalności finansowej	52 996	30 146	22 877	20 672	-1 678	125 013
Koszty bezpośrednie	-8 573	-8 914	-	-15 465	-900	-33 852
Wynik po kosztach bezpośrednich	44 423	21 232	22 877	5 207	-2 578	91 161
Koszty pośrednie i usługi wzajemne	-14 796	-17 568	-3 243	-	-	-35 607
Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	29 627	3 664	19 634	5 207	-2 578	55 554
Amortyzacja	-3 390	-4 067	-545	-1 506	-466	-9 974
Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	-9 734	-9 861	-49	-752	-138	-20 534
Wynik finansowy brutto przed alokacją wyniku ALM	16 503	-10 264	19 040	2 949	-3 182	25 046
Alokowany wynik ALM	6 864	12 837	-19 701	-	-	-
Wynik brutto	23 367	2 573	-661	2 949	-3 182	25 046
Obciążenia podatkowe	-	-	-	-	-	-8 699
Wynik finansowy netto	-	-	-	-	-	16 347
Aktywa segmentu	8 352 919	3 982 706	6 673 799	268 648	133 315	19 411 387
Zobowiązania segmentu	4 713 104	9 101 270	4 694 153	799 573	103 287	19 411 387
Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	826	934	88	2 250	-	4 098

Sprawozdanie przedstawiające składniki śródrocznego skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2017 roku	PION KORPORACJI I FINANSÓW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
Wynik z tytułu odsetek	46 571	27 514	23 372	1 675	-9	99 123
Przychody z tytułu odsetek	126 536	100 840	-56 390	2 306	312	173 604
- sprzedaż klientom zewnętrznym	99 258	40 317	30 578	233	-	170 386
- sprzedaż innym segmentom	27 278	60 523	-86 968	2 073	312	3 218
Koszty z tytułu odsetek	-79 965	-73 326	79 762	-631	-321	-74 481
- sprzedaż klientom zewnętrznym	-14 445	-45 587	-11 001	-230	-	-71 263
- sprzedaż innym segmentom	-65 520	-27 739	90 763	-401	-321	-3 218
Wynik z tytułu opłat i prowizji	10 285	4 530	-39	15 272	-128	29 920
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	13	-	13
Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	2 970	5 098	-	8 068
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	838	-	-	838
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-	-	-	-	6 816	6 816
Wynik z pozycji wymiany	3 221	984	4 039	-721	-84	7 439
Wynik na działalności bankowej	60 077	33 028	31 180	21 337	6 595	152 217
Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 242	207	-	-232	2 405	1 138
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-4 266	-6 359	71	-	1	-10 553
Wynik na działalności finansowej	54 569	26 876	31 251	21 105	9 001	142 802
Koszty bezpośrednie	-8 611	-10 742	-1 295	-14 754	-456	-35 858
Wynik po kosztach bezpośrednich	45 958	16 134	29 956	6 351	8 545	106 944
Koszty pośrednie i usługi wzajemne	-13 721	-17 568	-2 650	-	-	-33 939
Wynik po kosztach pośrednich i pośrednich	32 237	-1 434	27 306	6 351	8 545	73 005
Amortyzacja	-3 840	-4 238	-601	-1 500	-563	-10 742
Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	-14 716	-14 718	-52	-884	-123	-30 493
Wynik finansowy brutto przed alokacją wyniku ALM	13 681	-20 390	26 653	3 967	7 859	31 770
Alokowany wynik ALM	10 085	15 010	-25 095	-	-	-
Wynik brutto	23 766	-5 380	1 558	3 967	7 859	31 770
Obciążenia podatkowe	-	-	-	-	-	-11 817
Wynik finansowy netto	-	-	-	-	-	19 953
Aktywa segmentu	9 497 015	4 433 834	6 042 774	272 990	127 741	20 374 354
Zobowiązania segmentu	4 679 885	10 050 585	4 708 887	781 217	153 780	20 374 354
Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 071	1 253	121	1 310	1	3 756

9. Opis czynników i zdarzeń nietypowych mających wpływ na wyniki finansowe

W I kwartale 2018 r. nie wystąpiły nietypowe zdarzenia, które by miały znaczący wpływ na wyniki finansowe.

10. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości realizacji publikowanych prognoz

Grupa BOŚ S.A. nie publikowała prognoz wyników finansowych w okresie I kwartału 2018 r.

11. Sezonowość lub cykliczność działalności

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. Na wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. ma wpływ koniunktura na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

12. Emisje, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W dniu 13 lutego 2018 r. (raport bieżący nr 7/2018), Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku o kwotę nie wyższą niż 400 mln zł w drodze emisji akcji serii V w trybie subskrypcji prywatnej z pozbawieniem dotychczasowych akcjonariuszy w całości prawa poboru (szerzej opisano w pkt 6).

W dniu 13 marca 2018 r. (raport bieżący nr 11/2018) Bank podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przedterminowego wykupu Bank o Emisji obligacji podporządkowanych serii A o łącznej wartości nominalnej 120 mln zł. Wcześniejszy wykup Obligacji nastąpił w dniu 4 maja 2018 roku. Celem dokonania wcześniejszego wykupu obligacji było obniżenie kosztów odsetkowych (szerzej opisano w pkt 6 i 22).

13. Informacje o dywidendzie

W okresie I kwartału 2018 r. Bank nie wypłacał ani nie zadeklarował wypłaty dywidendy.

14. Transakcje podmiotów powiązanych

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2017 r. zarówno Bank jak i jednostki od niego zależne nie dokonywały z podmiotami powiązanymi jednej lub wielu transakcji, które jednostkowo lub łącznie byłyby istotne i zawarte na warunkach innych niż rynkowe.

15. Informacje o poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

Według stanu na 31 marca 2018 r. Bank nie udzielił poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji, których łączna wartość stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych.

16. Informacje o toczących się postępowaniach

Na dzień 31 marca 2018 r. Bank Ochrony Środowiska S.A. występował:

- jako powód w 915 sprawach na łączną kwotę: 92,46 mln zł,
- jako pozwany w 47 sprawach na łączną kwotę: 47,63 mln zł.

Na dzień 31 marca 2018 r. Bank nie prowadził sprawy, której wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych.

17. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta

Następujący Akcjonariusze posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - posiadający 32 951 960 akcji co stanowi 52,41% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu,
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych - posiadający 6 000 000 akcji, co stanowi 9,54% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu,
- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych - posiadająca 4 273 574 akcji, co stanowi 6,80% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Ogólna liczba akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BOŚ S.A. wynosi 62 873 245. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

18. Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Członkowie Zarządu Banku oraz Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają akcji BOŚ S.A. ani uprawnień do nich.

19. Inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla emitenta

W I kwartale 2018 r. w BOŚ S.A. nie wystąpiły inne istotne zdarzenia dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz dla oceny możliwości realizacji zobowiązań.

20. Skład Rady Nadzorczej Banku

W I kwartale 2018 r. w składzie Rady Nadzorczej miały miejsce następujące zmiany:

- 1) w dniu 13 lutego 2018 r. Pan Paweł Mzyk złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej,
- 2) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. odbywające się w dniu 13 lutego 2018 r.:
 - a) odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Oskara Kowalewskiego,
 - b) powołała do składu Rady Nadzorczej Panią Iwonę Dudę oraz Pana Dariusza Wasilewskiego.

Na dzień 31 marca 2018 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Piotr Wardacki - Przewodniczący
- 2) Andrzej Matysiak - Wiceprzewodniczący
- 3) Emil Ślązak - Sekretarz
- 4) Członkowie
- 5) Iwona Duda
- 6) Janina Kazimiera Goss
- 7) Piotr Sadownik
- 8) Marian Szołucha
- 9) Dariusz Wasilewski

21. Skład Zarządu Banku

W dniu 21 lutego 2018 r. Rada Nadzorcza:

- powierzyła Panu Arkadiuszowi Garbarczykowi funkcję Wiceprezesa – pierwszego zastępcy Prezesa Zarządu,
- odwołała ze składu Zarządu Panią Annę Milewską oraz Pana Dariusza Grylaka,
- powołała do składu Zarządu Pana Konrada Raczkowskiego.

Na dzień 31 marca 2018 r. skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- 1) Bogusław Białowas, Prezes Zarządu,
- 2) Arkadiusz Garbarczyk, Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu,
- 3) Konrad Raczkowski, Wiceprezes Zarządu.

22. Wskazanie najważniejszych zdarzeń, które wystąpiły po dacie, na którą sporządzono niniejszy raport

Zarząd Banku Ochrony Środowiska S.A. poinformował:

- w dniu 25 kwietnia 2018 r. (raport bieżący nr 15/2018), że wysokość ustalonej przez BFG dla Banku składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2018 r. wynosi 14 393,2 tys. złotych (z uwzględnieniem korekty składki wniesionej za 2017 r. w kwocie 398,9 tys. zł). Łącznie składki na BFG wliczone w ciężar kosztów pierwszego kwartału 2018 roku wynoszą 18 952,8 tys. złotych, w tym składka na fundusz gwarancyjny banków należna za pierwszy kwartał 2018 r. ustalona przez BFG w wysokości 4 559,6 tys. złotych. Zgodnie z raportem 12/2017 z 26 kwietnia 2017 r., łącznie składki na BFG wliczone w ciężar kosztów pierwszego kwartału 2017 roku wyniosły 28 731,1 tys.
- w dniu 27 kwietnia 2018 r. (raport bieżący nr 16/2018), że po zakończeniu procesu budowania księgi popytu na Akcje Serii V, przeprowadzonego na zasadach komunikowanych w raporcie bieżącym nr 13/2018, oraz na podstawie upoważnienia udzielonego przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w § 1 ust. 7 uchwały nr 4/2018 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 13 lutego 2018 roku w sprawie: podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji serii V w trybie subskrypcji prywatnej, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy w całości prawa poboru wszystkich akcji serii V, dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji serii V oraz praw do akcji serii V do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz zmiany Statutu Banku („Uchwała Emisyjna”), Rada Nadzorcza ustaliła cenę emisyjną Akcji Serii V w wysokości 10 (słownie: dziesięć) zł za jedną Akcję Serii V. Zarząd Spółki wskazał jednocześnie, że Rada Nadzorcza, po uwzględnieniu wyników procesu budowania księgi popytu oraz z uwzględnieniem warunków Uchwały Emisyjnej, postanowiła, że łączna liczba Akcji Serii V, która zostanie zaoferowana w trybie art. 431 § 2 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych wynosi 40 000 000 Akcji Serii V. Ostateczna liczba Akcji Serii V objętych przez inwestorów na mocy ważnie zawartych umów objęcia Akcji Serii V zostanie podana do publicznej wiadomości przez Spółkę odrębnie, po zakończeniu okresu subskrypcji Akcji Serii V.
- w dniu 4 maja 2018 r. (raport bieżący nr 17/2018), że w związku z uzyskaniem w dniu 12 marca 2018 r. zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) na realizację przez Bank prawa wcześniejszego wykupu obligacji podporządkowanych (opcja call), w dniu 4 maja 2018 r., Bank przeprowadził wykup wszystkich obligacji podporządkowanych serii A, o łącznej wartości nominalnej 120 000 000 zł, wyemitowanych przez Bank w dniu 3 listopada 2009 r. Wcześniejszy wykup Obligacji nastąpił poprzez zapłatę za każdą Obligację kwoty pieniężnej w wysokości wartości nominalnej Obligacji tj. 1 000 000 zł powiększonej o należną kwotę odsetek narosłych do dnia wcześniejszego wykupu.
- w dniu 7 maja 2018 r. (raport bieżący nr 18/2018), realizując statutowe zadania wspierania finansowego przedsięwzięć proekologicznych i energooszczędnych, uczestniczy wraz z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe w pracach mających na celu utworzenie spółki Polskie Domy Drewniane (PDD), której przedmiotem działania będzie energooszczędne budownictwo drewniane

(domy jednorodzinne i mieszkania w domach wielorodzinnych) przeznaczone na wynajem dla osób o umiarkowanych dochodach. Spółka PDD będzie operatorem mieszkaniowym działającym w ramach Programu Mieszkanie Plus, realizowanego jako element Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 i inwestorem rozwijającym drewniane budownictwo mieszkaniowe. Na 300 ha państwowych gruntów planowane jest wybudowanie w okresie sześciu lat do 42 tysięcy mieszkań w budynkach wielorodzinnych oraz do 1,5 tysiąca mieszkań w zabudowie jednorodzinnej. W dniu 7 maja 2018 r. Zarząd Banku powziął informację o zamieszczeniu na Stronie Rządowego Centrum Legislacji opracowanego przez Ministerstwo Środowiska projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz niektórych innych ustaw (Nr w wykazie prac UD380), w której określone zostały podstawowe regulacje dotyczące formy spółki PDD, przedmiotu jej działalności, emisji akcji, struktury właścicielskiej oraz organów spółki. Szczegółowe warunki organizacji i funkcjonowania spółki PDD określi jej statut. Zgodnie z projektem, ustawa ma wejść w życie 1 lipca 2018 r. Bank poinformował o planach współpracy w ramach rządowych programów ujętych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju prezentując „Główne założenia odnośnie modyfikacji Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2018 – 2021” („Wyniki BOŚ S.A. za 2017 r., Perspektywy rozwoju”) w załączniku do raportu bieżącego nr 12/2018 z dnia 22 marca br.

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BOŚ S.A.**Skrócony śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat**

Działalność kontynuowana	za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	154 251	170 386
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	-65 877	-71 263
Wynik z tytułu odsetek	88 374	99 123
Przychody z tytułu opłat i prowizji	36 262	38 364
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-9 140	-8 444
Wynik z tytułu opłat i prowizji	27 122	29 920
Przychody z tytułu dywidend	-	13
Wynik na działalności handlowej	10 667	8 068
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-67	6 816
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	489	838
Wynik z pozycji wymiany	6 658	7 439
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych	474	-
Wynik z tytułu modyfikacji instrumentów finansowych	2	-
Pozostałe przychody operacyjne	4 922	5 259
Pozostałe koszty operacyjne	-4 499	-4 121
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-9 129	-10 553
Ogólne koszty administracyjne	-99 967	-111 032
Wynik na działalności operacyjnej	25 046	31 770
Zysk/Strata brutto	25 046	31 770
Obciążenia podatkowe	-8 699	-11 817
- część bieżąca	-790	-11 118
- część odroczone	-7 909	-699
Zysk/Strata netto	16 347	19 953
Z tego przypadająca na:		
- udziałowców jednostki dominującej	16 347	19 953
Zysk/Strata na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)		
- podstawowy	0,26	0,32
- rozwodniony	0,26	0,32

Działalność zaniechana w okresie 3 miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2018 roku oraz w roku 2017 nie wystąpiła.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
Zysk/Strata netto	16 347	19 953
Składniki przenoszone do rachunku zysków i strat	8 854	10 747
Zysk z tyt. wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 911	-
Zysk z tyt. wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży	-	13 418
Podatek odroczony	-2 057	-2 671
Składniki nie przenoszone do rachunku zysków i strat	-	-
Całkowity dochód ogółem	25 201	30 700
Z tego przypadający na:		
- udziałowców jednostki dominującej	25 201	30 700

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31-03-2018	31-12-2017
AKTYWA		
Kasa, środki w Banku Centralnym	448 722	632 772
Należności od innych banków	304 444	375 748
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	38 249	19 641
Pochodne instrumenty finansowe	127 984	178 424
Pochodne instrumenty zabezpieczające	92	4 722
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 026 384	12 343 773
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11 910 826	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	115 558	-
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	5 984 138	5 539 720
- instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 123 641	-
- instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 775 475	-
- instrumenty kapitałowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	85 022	-
Wartości niematerialne	117 286	121 328
Rzeczowe aktywa trwałe	70 568	72 720
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	85 847	76 165
- bieżące	1 383	716
- odroczone	84 464	75 449
Inne aktywa	207 673	311 707
Aktywa razem	19 411 387	19 676 720
ZOBOWIĄZANIA	31-03-2018	31-12-2017
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	370 231	479 534
Pochodne instrumenty finansowe	63 714	68 238
Pochodne instrumenty zabezpieczające	24 631	20 571
Zobowiązania wobec klientów	15 576 802	15 463 833
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	734 317	829 980
Zobowiązania podporządkowane	595 962	595 692
Rezerwy	28 230	17 539
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	958	1 765
- bieżące	226	727
- odroczone	732	1 038
Pozostałe zobowiązania	206 862	339 135
Zobowiązania razem	17 601 707	17 816 287
KAPITAŁ WŁASNY		
Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej:		
Kapitał podstawowy	1 160 291	1 160 291
- kapitał zakładowy	628 732	628 732
- akcje własne	-1 292	-1 292
- kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	532 851	532 851
Kapitał z aktualizacji wyceny	68 506	10 598
Zyski zatrzymane	580 883	689 544
Kapitał własny razem	1 809 680	1 860 433
Kapitał własny i zobowiązania razem	19 411 387	19 676 720

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Banku									
	Kapitał podstawowy			Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane			Niepodzielony wynik finansowy	Razem kapitał własny
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej			Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka			
Stan na 01-01-2018 r.	628 732	-1 292	532 851	10 598	594 874	23 605	48 302	22 763	1 860 433	
Wpływ wdrożenia MSSF 9 na dzień 01-01-2018				49 054				-127 172	-78 118	
Stan na 01-01-2018 r. po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości wynikających z MSSF9	628 732	-1 292	532 851	59 652	594 874	23 605	48 302	-104 409	1 782 315	
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	-	16 347	16 347	
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	8 854	-	-	-	-	8 854	
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	8 854	-	-	-	16 347	25 201	
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych								2 164	2 164	
Stan na 31-03-2018 r.	628 732	-1 292	532 851	68 506	594 874	23 605	48 302	-85 898	1 809 680	
Stan na 01-01-2017 r.	628 732	-1 292	532 851	-21 950	652 828	23 605	48 302	-81 187	1 781 889	
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	-	19 953	19 953	
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	9 863	-	-	-	884	10 747	
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	9 863	-	-	-	20 837	30 700	
Likwidacja spółki zależnej	-	-	-	-	-23	-	-	27	4	
Stan na 31-03-2017 r.	628 732	-1 292	532 851	-12 087	652 805	23 605	48 302	-60 323	1 812 593	

Udziały niekontrolujące w okresie 3 miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2018 roku oraz w roku 2017 nie wystąpiły.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Metoda pośrednia	Za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk brutto	17 712	31 770
Korekty razem:	178 286	-490 252
Amortyzacja	9 974	10 742
Odsetki z działalności inwestycyjnej	-6 882	-9 745
Zysk/Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-73	-
Odsetki z działalności finansowej	13 716	7 264
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	-18 608	-23 905
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych i zabezpieczających	54 606	-57 675
Zmiana stanu należności od innych banków	-7 799	27 509
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	161 103	408 353
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	-20 607	-575 936
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego	102 035	82 584
Zmiana stanu zobowiązań wobec Banku Centralnego oraz innych banków	-109 303	125 298
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	112 969	-474 598
Zmiany stanu rezerw	10 691	4 716
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego	-121 378	-7 265
Zapłacony podatek dochodowy	-2 158	-7 594
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	195 998	-458 482
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	43 655	6 041
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	74	-
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-	6 041
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wyceniane w zamortyzowanym koszcie	43 581	-
Wydatki	-4 091	-3 753
Nabycie wartości niematerialnych	-2 360	-2 131
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-1 731	-1 622
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	39 564	2 288

Metoda pośrednia	Za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	-	-
Wydatki	-109 109	-109 521
Wykup obligacji emitowanych przez Grupę	-100 000	-100 000
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Grupę, w tym:	-9 109	-9 521
od obligacji podporządkowanych	-6 801	-7 228
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-109 109	-109 521
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	126 453	-565 715
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	126 453	-565 715
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	2 530 339	2 619 420
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU w tym:	2 656 792	2 053 705
środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	515 716	557 505

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BOŚ S.A.**Skrócony śródroczny jednostkowy rachunek zysków i strat**

Działalność kontynuowana	za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	153 966	170 367
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	-67 555	-73 202
Wynik z tytułu odsetek	86 411	97 165
Przychody z tytułu opłat i prowizji	19 355	17 818
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-3 521	-2 619
Wynik z tytułu opłat i prowizji	15 834	15 199
Wynik na działalności handlowej	4 762	3 045
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-67	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	489	838
Wynik z pozycji wymiany	6 771	8 244
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych	474	-
Wynik z tytułu modyfikacji instrumentów finansowych	2	-
Pozostałe przychody operacyjne	1 193	1 235
Pozostałe koszty operacyjne	-3 690	-2 021
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-9 601	-11 263
Ogólne koszty administracyjne	-80 016	-91 847
Wynik na działalności operacyjnej	22 562	20 595
Zysk/Strata brutto	22 562	20 595
Obciążenia podatkowe	-8 316	-9 762
- część bieżąca	-	-10 093
- część odroczone	-8 316	331
Zysk/Strata netto	14 246	10 833
Zysk/Strata na akcję Banku w trakcie okresu (w zł)		
- podstawowy	0,23	0,17
- rozwodniony	0,23	0,17

Działalność zaniechana w okresie 3 miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2018 roku oraz w roku 2017 nie wystąpiła.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
Zysk/Strata netto	14 246	10 833
Składniki przenoszone do rachunku zysków i strat	8 853	11 441
Zysk z tyt. wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 930	-
Zysk z tyt. wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży	-	14 124
Podatek odroczone	-2 077	-2 683
Składniki nie przenoszone do rachunku zysków i strat	-	-
Całkowity dochód ogółem	23 099	22 274

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku

AKTYWA	31-03-2018	31-12-2017
Kasa, środki w Banku Centralnym	448 719	632 762
Należności od innych banków	284 771	356 078
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	13 967	-
Pochodne instrumenty finansowe	116 919	156 927
Pochodne instrumenty zabezpieczające	92	4 722
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 062 273	12 393 458
– wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11 946 715	-
– wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	115 558	-
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	5 984 138	5 539 356
– instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 123 641	-
– instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 775 475	-
– instrumenty kapitałowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	85 022	-
Inwestycje w jednostkach zależnych	77 590	77 590
Wartości niematerialne	109 046	113 118
Rzeczowe aktywa trwałe	27 455	29 588
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	76 482	67 549
- odroczone	76 482	67 549
Inne aktywa	27 690	34 275
Aktywa razem	19 229 142	19 405 423
ZOBOWIĄZANIA	31-03-2018	31-12-2017
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	370 231	479 534
Pochodne instrumenty finansowe	63 427	62 473
Pochodne instrumenty zabezpieczające	24 631	20 571
Zobowiązania wobec klientów	15 562 173	15 461 094
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	734 313	829 971
Zobowiązania podporządkowane	595 962	595 692
Rezerwy	25 765	15 089
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	226	727
Pozostałe zobowiązania	106 230	141 151
Zobowiązania razem	17 482 958	17 606 302
KAPITAŁ WŁASNY		
Kapitał podstawowy	1 159 619	1 159 619
- kapitał zakładowy	628 732	628 732
- akcje własne	-1 294	-1 294
- kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	532 181	532 181
Kapitał z aktualizacji wyceny	68 506	10 681
Zyski zatrzymane	518 059	628 821
Kapitał własny razem	1 746 184	1 799 121
Kapitał własny i zobowiązania razem	19 229 142	19 405 423

Skócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy				Zyski zatrzymane			Razem kapitał własny
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2018 r.	628 732	-1 294	532 181	10 681	563 058	48 302	17 461	1 799 121
Wpływ wdrożenia MSSF 9 na dzień 01-01-2018				48 972			-127 172	-78 200
Stan na 01-01-2018 po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości wynikających z MSSF9	628 732	-1 294	532 181	59 653	563 058	48 302	-109 711	1 720 921
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	14 246	14 246
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	8 853	-	-	-	8 853
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	8 853	-	-	14 246	23 099
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	2 164	2 164
Stan na 31-03-2018 r.	628 732	-1 294	532 181	68 506	563 058	48 302	-93 301	1 746 184
Stan na 01-01-2017 r.	628 732	-1 294	532 181	-23 603	631 031	48 302	-73 881	1 741 468
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	10 833	10 833
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	11 441	-	-	-	11 441
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	11 441	-	-	10 833	22 274
Stan na 31-03-2017 r.	628 732	-1 294	532 181	-12 162	631 031	48 302	-63 048	1 763 742

Skrócone śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Metoda pośrednia	Za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk/Strata brutto	12 228	20 595
Korekty razem:	179 176	-480 198
Amortyzacja	8 020	8 698
Odsetki z działalności inwestycyjnej	-6 882	-9 745
Odsetki z działalności finansowej	13 721	7 270
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	-13 967	-20 083
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych i zabezpieczających	49 652	-56 411
Zmiana stanu należności od innych banków	-7 221	29 500
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	174 899	434 742
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	-21 054	-585 197
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego	4 644	5 007
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków i Banku Centralnego	-109 303	125 298
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	101 079	-441 038
Zmiany stanu rezerw	10 676	4 716
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego	-24 361	23 627
Zapłacony podatek dochodowy	-727	-6 582
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej	191 404	-459 603
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	43 581	6 041
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-	6 041
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	43 581	-
Wydatki	-1 841	-2 443
Nabycie wartości niematerialnych	-1 763	-1 881
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-78	-562
Przeplwy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	41 740	3 598

Metoda pośrednia	Za okres 3 miesięcy zakończony	
	31-03-2018	31-03-2017
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	-	-
Wydatki	-109 109	-109 521
Wykup obligacji emitowanych przez Bank	-100 000	-100 000
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Bank, w tym:	-9 109	-9 521
od obligacji podporządkowanych	-6 801	-7 228
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-109 109	-109 521
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	124 035	-565 526
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	124 035	-565 526
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	2 524 536	2 615 751
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU w tym:	2 648 571	2 050 225
środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	515 716	557 505

I. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. (Grupa) oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe BOŚ S.A. (Bank) za I kwartał 2018 roku zostały sporządzone zgodnie z wymaganiami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską obowiązującą na dzień sprawozdawczy tj. 31 marca 2018 roku.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku zostały sporządzone z zastosowaniem tych samych zasad rachunkowości, jak roczne sprawozdania finansowe Grupy i Banku sporządzone za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku z wyjątkiem zmian wynikających z pierwszego zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe*.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku nie obejmuje wszystkich ujawnień wymaganych w rocznych sprawozdaniach finansowych i należy je czytać razem z rocznymi sprawozdaniami finansowymi Grupy i Banku sporządzonymi za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Przy sporządzaniu skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy oraz skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku podjęto decyzję o dopuszczalnym retrospektywnym zastosowaniu zmiany zasad rachunkowości wynikających z wdrożenia MSSF 9, tj. bez przekształcania danych za okresy porównawcze i ujęcie zmian w bilansie otwarcia bieżącego okresu sprawozdawczego na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Inne standardy i interpretacje oraz zmiany, które zostały po raz pierwszy zastosowane w roku 2018 nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdania finansowe Grupy i Banku.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku zostały zatwierdzone przez Zarząd BOŚ SA w dniu 11 maja 2018 r.

MSSF 9 *Instrumenty finansowe*

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 *Instrumenty finansowe* (MSSF 9). W 2016 roku MSSF 9 został przyjęty do stosowania przez Komisję Europejską dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku lub po tym dniu. MSSF 9 zastąpił Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

MSSF 9 wprowadził zmiany w zakresie rachunkowości instrumentów finansowych w zakresie:

- klasyfikacja i wycena aktywów finansowych,
- utrata wartości aktywów finansowych,
- rachunkowość zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena

Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe są klasyfikowane do odpowiedniego modelu wyceny w momencie początkowego ujęcia. Aktywa finansowe Grupy i Banku są zaklasyfikowane do następujących kategorii wyceny:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- 2) Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- 3) Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja do odpowiedniej kategorii wyceny następuje w oparciu o:

- Model biznesowy, w ramach którego aktywa finansowe są zarządzane oraz
- Test charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych („Test SPPI” – ang. Solely Payment of Principal and Interest).

Modele biznesowe

Zdefiniowanie istniejących modeli biznesowych dokonywane jest przez Kluczowe kierownictwo Grupy i Banku. Identyfikowane modele biznesowe odzwierciedlają prowadzoną działalność operacyjną, tj. sposób zarządzania określoną grupą aktywów oraz cel, dla którego aktywa powstały lub zostały nabyte. Poszczególne zidentyfikowane modele biznesowe stanowią grupy aktywów, które są wspólnie zarządzane, oceniane i raportowane.

Identyfikując modele biznesowe dla poszczególnych grup aktywów finansowych bierze się pod uwagę przesłanki jakościowe oraz kryteria ilościowe.

Przesłanki jakościowe obejmują analizę i ocenę:

- celu biznesowego, dla którego aktywa powstały lub zostały nabyte,
- sposobu, w jaki wyniki na aktywach w ramach danego modelu biznesowego są oceniane i raportowane do Kluczowego kierownictwa Grupy i Banku oraz prezentowane w ramach sprawozdawczości zewnętrznej,
- przyczyny podejmowanych decyzji o sprzedaży aktywów finansowych,
- rozwiązań i struktur organizacyjnych, w ramach których poszczególne grupy aktywów powstają lub są nabywane,
- rodzaju ryzyka mającego wpływ na wyniki realizowane na poszczególnych grupach aktywów,

- sposobu, w jaki kadra zarządzająca poszczególnymi grupami aktywów jest wynagradzana, w szczególności czy wynagrodzenie opiera się w części lub całości na wartości godziwej zarządzanych aktywów.

Kryteria ilościowe wykorzystywane przy identyfikacji oraz okresowej weryfikacji modeli biznesowych odnoszą się do oceny istotności i częstotliwości sprzedaży aktywów z poszczególnych modeli.

W wyniku dokonanych analiz aktywa finansowe Grupy i Banku zostały przyporządkowane do następujących modeli biznesowych:

Model HtC (ang. Held to Collect) - model, który zakłada utrzymywanie aktywów finansowych celem uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. W ramach modelu HtC utrzymywane są aktywa finansowe o charakterze kredytowym i pożyczkowym, nabyte wierzytelności w ramach usług faktoringu, dłużne papiery wartościowe nabyte w celach inwestycyjnych.

Model HTCS (ang. Held to Collect or Sale) - model, który zakłada utrzymywanie aktywów finansowych celem uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy i sprzedaż. W ramach modelu HTCS utrzymywane są dłużne papiery wartościowe nabyte w celu zabezpieczenia bieżących potrzeb płynności finansowej i profilu dochodowości.

Inne modele biznesowe – W ramach innych modeli biznesowych nabywane są aktywa o charakterze handlowym celem osiągnięcia wyniku finansowego z tytułu zmian wartości rynkowej lub wynagrodzenia o charakterze marży handlowej. Te modele biznesowe obejmują przede wszystkim pochodne instrumenty finansowe oraz papiery wartościowe.

Test SPPI

Zgodnie z wymaganiami MSSF 9 aktywa finansowe utrzymywane w ramach modelu HtC i HtCS podlegają testowi SPPI. Celem testu SPPI jest potwierdzenie, że umowne przepływy pieniężne wynikające z tych aktywów finansowych są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, przy czym:

- kapitał stanowi wartość godziwa aktywa finansowego z dnia początkowego ujęcia,
- odsetki stanowią wynagrodzenie z tytułu wartości pieniądza w czasie, marża za ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, koszty administracyjne oraz marża zysku.

Test SPPI obejmuje w szczególności analizę charakterystyki przepływów pieniężnych w związku z warunkami wcześniejszej spłaty i prolongaty, zmianą waluty aktywa finansowego, warunkami zwiększającymi zmienność przepływów pieniężnych ponad zmiany wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych, np. dźwignia finansowa, warunkami ograniczającymi możliwość dochodzenia roszczeń finansowych do określonego majątku dłużnika.

Na potrzeby wdrożenia MSSF 9 przeprowadzono test SPPI dla każdego aktywa finansowego utrzymywanego w ramach modelu HtC i HtCS na dzień początkowego ujęcia lub ostatniego istotnego aneksu. Test SPPI przeprowadzono w oparciu o warunki finansowania homogenicznych grup produktowych. W przypadku aktywów finansowych niemieszczących się w ramach homogenicznych grup produktowych test SPPI przeprowadzono indywidualnie.

Test SPPI potwierdzający, że przepływy pieniężne nie stanowią spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty wskazuje na klasyfikację danych aktywów finansowych do kategorii wyceny wg w wartości godziwej przez wynik finansowy niezależnie od modelu biznesowego.

Testy SPPI w Grupie i Banku wykazały, że kryteriów testu nie spełniają aktywa finansowe zawierające mnożnik w konstrukcji oprocentowania, które w związku z powyższym zostały zakwalifikowane do kategorii wyceny wg wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zasady klasyfikacji do kategorii wyceny w oparciu o model biznesowy i test SPPI

	Test SPPI	Test SPPI
Modele biznesowe:	<i>Przepływy pieniężne są jedynie spłatą kapitału i odsetek</i>	<i>Przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłaty kapitału i odsetek</i>
Model HtC	wycena wg zamortyzowanego kosztu	wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy
Model HtCS	wycena wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy
Inny model biznesowy	Test SPPI nie jest przeprowadzany; obligatoryjna wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy	

Wpływ na klasyfikację i wycenę

1) Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Ta kategoria wyceny obejmuje przede wszystkim portfolio kredytów i pożyczek udzielonych klientom segmentu korporacyjnego, finansów publicznych i detalicznego. W tej kategorii znajdują się również nabyte wierzytelności w ramach usług faktoringu, papiery wartościowe znajdujące się w portfolio inwestycyjnym, należności od innych banków, w tym transakcje buy-sell back.

2) Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Ta kategoria wyceny obejmuje papiery wartościowe dłużne papiery wartościowe nabyte w celu zabezpieczenia bieżących potrzeb płynności finansowej i profilu dochodowości.

3) Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy

Ta kategoria wyceny obejmuje pochodne instrumenty finansowe oraz papiery wartościowe nabywane w celach handlowych.

Odrębną pozycją w tej kategorii wyceny są kredyty, których formuła oprocentowania oparta jest o mnożnik stawki bazowej. Do tej pozycji zaliczone zostały kredyty preferencyjne udzielane ze wsparciem podmiotów sektora publicznego.

Z uwagi na toczące się dyskusje w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych zawierających m.in. mnożnik, powyższe podejście może w przyszłości ulec zmianie.

Inwestycje kapitałowe

Inwestycje kapitałowe klasyfikowane są do kategorii wyceny wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Klasyfikacja inwestycji kapitałowych do tej kategorii wyceny jest nieodwołalna. Zyski lub straty, wynikające z różnicy ceny sprzedaży i ceny nabycia lub ze zmiany wartości godziwej tych inwestycji nie podlegają ujęciu w rachunku zysków i strat również w przypadku sprzedaży. W rachunku zysków i strat ujmują się tylko przychody z tytułu otrzymanych dywidend.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania strat z tytułu aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite. Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

Rozpoznawanie strat oczekiwanych zależne jest od zmiany poziomu ryzyka od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowego. Grupa i Bank rozpoznaje trzy podstawowe koszyki aktywów finansowych w odniesieniu do zmian poziomu ryzyka:

- Koszyk 1 – w którym klasyfikowane są ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego rozumianego jako wzrost prawdopodobieństwa niewypłacalności. Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy lub dacie zapadalności ekspozycji jeżeli okres ten jest krótszy niż 12 miesięcy.
- Koszyk 2 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowały się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Ponadto Grupa i Bank identyfikuje aktywa POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired), tj. aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na dzień początkowego ujęcia.

Dla ekspozycji klasyfikowanych jako POCI oczekiwane straty są rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia.

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF 9 było ustalenie definicji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego decydującego o klasyfikacji do koszyka 2.

Drugim kluczowym elementem wprowadzonym w MSSF 9 było podejście do szacowania parametrów ryzyka. Grupa i Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, jednak dokonała ich modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Grupa i Bank wypracowała metodologię dla parametrów modeli oraz zbudowała modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub pozostałego czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. Wykorzystano scenariusze opracowywane wewnętrznie. Spodziewana jest większa zmienność kwoty odpisów wynikająca ze zmian klasyfikacji ekspozycji pomiędzy koszykiem 1 i 2, z tytułu różnych horyzontów rozpoznawania strat oczekiwanych.

Wycena odpisów na oczekiwane straty kredytowe, rezerw na gwarancje finansowe i udzielone zobowiązania utworzonych w złotych oraz w walutach obcych (włączając różnice kursowe) jest odnoszona odpowiednio na koszty lub przychody Banku z tytułu odpisów i rezerw.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na podstawie przepisów przejściowych MSSF 9, Grupa i Bank podjęła decyzję o kontynuacji wymogów MSR 39 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. W związku z tym zastosowanie MSSF 9 nie miało wpływu na sytuację finansową.

Wpływ MSSF 9 na sytuację finansową

Poniżej zaprezentowane zostało porównanie kategorii wyceny oraz wartości bilansowych aktywów finansowych i zobowiązań na dzień 01.01.2018r. wynikających z MSR 39 i MSSF9.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF9 na klasyfikację i wycenę poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań.

Aktywa finansowe	Klasyfikacja MSR 39	Klasyfikacja wg MSSF9	MSR 39 na 31.12.2017	Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	MSSF9 na 01.01.2018
Należności od klientów	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Wycena w zamortyzowanym koszcie	12 343 773	0	-139 655	12 089 499
		Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy		-26 361	26 345	114 603
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy	19 641	364		20 005
Dłużne papiery wartościowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wycena w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	4 075 095	316 928	-641	4 391 383
Instrumenty kapitałowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wycena w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	58 361	27 024	0	85 020
		Wycena wartości godziwej przez wynik finansowy		-262		0
Aktywa finansowe utrzymywane do zapadalności - instrumenty dłużne	Aktywa finansowe utrzymywane do zapadalności	Wycena w zamortyzowanym koszcie	1 406 264	-282 583	0	1 123 682
Aktywa z tyt. podatku dochodowego			74 411	17 339		91 750
Razem wpływ na aktywa finansowe			17 977 546	52 449	-113 951	17 915 942

Zobowiązania finansowe	Klasyfikacja MSR 39	Klasyfikacja wg MSSF9	MSR 39 na 31.12.2017	Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	MSSF9 na 01.01.2018
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe o charakterze kredytowym i gwarancyjnym	Wycena w zamortyzowanym koszcie	Wycena w zamortyzowanym koszcie	10 577		16 616	27 193
Razem wpływ na zobowiązania			10 577		16 616	27 193

Zmiana skonsolidowanego kapitału własnego Grupy na dzień pierwszego zastosowania MSSF wyniosła łącznie 78 118 tys. zł, przy czym zmiana klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych skutkowałą wzrostem skonsolidowanego kapitału własnego o 52 449 tys. zł., a nowe zasady utraty wartości skutkowałą obniżeniem o 130 567 tys. zł.

MSSF 15 „Przychody umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28 maja 2017 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

MSSF 15 wprowadził nowy, 5-etapowy model, który powinien być wykorzystywany do rozpoznawania umów skutkujących przychodami z wyłączeniem umów objętych zakresem innego standardu. Celem jego wprowadzenia było ujednoczenie stosowanych w tym zakresie zasad oraz eliminacja niespójności między wcześniejszymi zasadami.

MSSF 15 zakłada, że ujmowanie przychodu powinno odzwierciedlać przeniesienie przyrzeczonych towarów lub usług na nabywcę w kwocie, która odpowiada wynagrodzeniu, jakiego jednostka spodziewa się w zamian za dane towary lub usługi.

Przeniesienie towarów lub usług oparte jest na koncepcji przeniesienia kontroli na nabywcę. Może ono nastąpić w określonym momencie lub na przestrzeni czasu.

MSSF 15 definiuje kontrolę nad składnikiem aktywów jako zdolność do decydowania o jego wykorzystaniu oraz do uzyskania z niego zasadniczo wszelkich pozostałych korzyści. Kontrola zakłada również zdolność do uniemożliwienia innym jednostkom decydowania o wykorzystaniu składnika aktywów czy uzyskiwania z niego korzyści.

MSSF 15 określa także, w jaki sposób powinny być ujmowane modyfikacje umów w zależności od tego, czy są (lub nie) związane z pierwotną umową. W przypadku gdy modyfikacje dotyczą pierwotnej umowy, MSSF 15 precyzuje okoliczności, w których powinny być one ujmowane prospektywnie lub retrospektywnie (korekta wyrównująca w ujęciu narastającym na dzień modyfikacji).

W ramach prac wdrożeniowych w zakresie MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” Bank we współpracy z zewnętrznym doradcą zrealizował projekt analizy wpływu wdrożenia 5-stopniowego modelu rozpoznawania przychodów. Jako wynik analizy powstał raport zawierający wynik z przeglądu umów w zakresie nowego standardu.

Bank przeanalizował zmiany modelu rozpoznania przychodów zgodnie z MSSF 15 w porównaniu do dotychczas stosowanego.

W tym celu Bank dokonał:

1) identyfikacji umów,

dokonano przeglądu umów pod kątem spełnienia wymaganych 5 następujących kryteriów:

- strony zatwierdziły umowę oraz są zobligowane do wykonania przypisanych im zobowiązań,
- prawa każdej ze stron względem towarów lub usług, które mają być przeniesione, są możliwe do zidentyfikowania,
- można zidentyfikować warunki płatności za przeniesiony towar lub usługi,
- umowa ma charakter handlowy,
- jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za towary lub usługi. Przy ocenie tego kryterium uwzględniono zamiar oraz zdolność nabywcy do zapłaty wynagrodzenia w tym zakresie.

Dokonując identyfikacji umów Bank uwzględnił wytyczne dotyczące łączenia umów oraz ich modyfikacji, gdyż mogą one wpływać na sposób ujęcia przychodów z umowy z klientem.

W niektórych przypadkach, dwie lub więcej umów będzie mogło być traktowane jako jedna całość oraz ujmowane jako jedna umowa. Będzie to miało miejsce w następujących przypadkach:

- umowy zostały zawarte z tym samym nabywcą (lub jednostką powiązaną z nabywcą) w tym samym lub niedalekim czasie, oraz spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:
- umowy były negocjowane w pakiecie oraz z jednym celem handlowym,
- wysokość wynagrodzenia do zapłaty z tytułu jednej umowy zależy od ceny bądź wykonania innej umowy, lub
- towary lub usługi przyrządzone w umowach (lub pewne towary lub usługi przyrządzone w każdej z umów) stanowią jedno „zobowiązanie do wykonania świadczenia”.

2) identyfikacji świadczeń wynikających z umów,

Bank wyodrębnił obowiązki świadczeń czyli aktywów, które są od siebie niezależne.

3) określenia ceny transakcji,

cena transakcyjna jest wynagrodzeniem, jakiego Bank spodziewa się otrzymać w zamian za przekazanie przyrzeczonych aktywów. Cena transakcyjna oprócz kwoty wynagrodzenia uwzględnia również wynagrodzenie zmienne oraz udział kosztów finansowania przewidziany umową w przypadku płatności zaliczkowej lub odroczonej, o ile ma to istotny wpływ na kwotę otrzymanego wynagrodzenia.

Jeżeli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Bank oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych aktywów na rzecz klienta.

4) alokacji ceny transakcji,

zasadą ogólną jest alokacja ceny transakcyjnej do każdego odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia w kwocie odpowiadającej wynagrodzeniu, jakiego Bank się spodziewa w zamian za przekazanie nabywcy przyrzeczonych towarów lub usług.

Alokacja odbywa się na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której Bank dokonałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach. W przypadku zmiany ceny transakcyjnej w trakcie trwania kontraktu, ponowna alokacja odbywa się w oparciu o początkowo ustalone jednostkowe ceny sprzedaży.

5) ujęcia przychodów,

Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo bądź w czasie i oznacza możliwość kierowania wykorzystaniem i uzyskiwaniem wszystkich korzyści z aktywa.

W ramach przeprowadzonej analizy zidentyfikowano między innymi następujące rodzaje przychodów, które co do zasady powinny być rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- przychody z umów w których Bank występuje w roli pośrednika w świadczeniu usług,
- przychody ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych wykazujących powiązanie z instrumentami finansowymi w zakresie nieobjętym odrębnymi standardami,
- koszty umów z klientami.

W wyniku przeprowadzonych prac, Bank nie zidentyfikował istotnych różnic w dotychczasowym rozpoznaniu przychodów i kosztów a wymogami MSSF 15.

Wdrożenie z dniem 1 stycznia 2018 r. MSSF 15 nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku z uwagi na fakt, że Bank oferuje instrumenty finansowe w postaci kredytów, pożyczek od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej a sposób ujęcia i rozpoznawania rodzajów przychodów objętych zakresem MSSF 15 i korespondujących z nimi kosztów nie uległy zmianie.

II. Dane porównawcze

Grupa nie wprowadziła zmiany do uprzednio publikowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 marca 2017 roku.

III. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów

Na dzień 31 marca 2018 roku oraz za okres trzech miesięcy zakończony dnia 31 marca 2018 roku Grupa nie dokonała korekt w uprzednio publikowanych sprawozdaniach finansowych na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz za okres trzech miesięcy zakończony dnia 31 marca 2017 roku.

IV. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość godziwa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017	Wartość godziwa na 31.12.2017
AKTYWA FINANSOWE				
Należności od innych banków	304 444	303 101	375 748	374 275
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	12 026 384	11 970 828	12 343 773	12 233 446
- kredyty w złotych polskich	9 486 981	9 444 912	9 732 832	9 644 852
- kredyty w walutach obcych	2 539 403	2 525 916	2 610 941	2 588 594
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 123 641	1 148 013	1 406 264	1 451 585
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	1 123 641	1 148 013	1 406 264	1 451 585
- Skarb Państwa	1 123 641	1 148 013	1 406 264	1 451 585
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków	370 231	370 234	479 534	479 544
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	15 576 802	15 588 038	15 463 833	15 476 538
- klientów korporacyjnych	3 692 993	3 693 465	3 652 320	3 652 712
- klientów detalicznych	9 609 698	9 618 279	9 843 063	9 853 211
- finansów publicznych	1 151 459	1 151 748	861 891	862 009
- funduszy ekologicznych i pozostałych funduszy	61 816	61 816	61 884	61 884
- międzynarodowych instytucji finansowych	939 038	940 932	943 881	945 928
- Pozostałych Klientów	121 798	121 798	100 794	100 794
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	734 317	744 848	829 980	840 932
Zobowiązania podporządkowane	595 962	560 459	595 692	558 695

Lokaty w innych bankach

Należności od innych banków obejmują lokaty międzybankowe, rachunki nostro oraz kredyty i pożyczki. Wartość godziwa lokat międzybankowych z uwagi na krótki termin realizacji (do 6 m-cy lokaty międzybankowe na stopę stałą) jest równa wartości bilansowej. Obligacje wyemitowane przez banki wyceniono według wartości godziwej z uwzględnieniem spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o porównywalne emisje przeprowadzone przez podobne banki.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom przedstawiono po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. Kredyty i pożyczki udzielone klientom w bilansie wycenia się głównie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej (99% wartości bilansowej kredytów).

Za wartość godziwą kredytów jest przyjmowana ich wartość wynikająca z bieżąco oszacowanych przyszłych przepływów kapitałowo-odsetkowych (oddzielnie dla walut i oddzielnie dla PLN) wyliczonych w oparciu o efektywną stopę procentową dla każdego kredytu (z wyjątkiem kredytów o nieustalonym harmonogramie lub kredytów zagrożonych dla których jako wartość godziwa przyjmowana jest wartość bilansowa) dyskontowanych średnią efektywną stopą procentową kredytów udzielonych w ostatnich dwunastu miesiącach. Dla kredytów hipotecznych uwzględniono przedpłaty. W przypadku kredytów w walutach obcych, których Bank zaprzestał udzielania została zastosowana średnia efektywna stopa procentowa odpowiadających im kredytów udzielanych w PLN, skorygowana o różnicę pomiędzy poziomami stóp w poszczególnych walutach i PLN.

Zobowiązania wobec podmiotów niebankowych

Zobowiązania w bilansie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa zobowiązań jest przyjmowana ich wartość wynikająca ze zdyskontowania kapitału oraz odsetek dla wszystkich depozytów średnią ważoną stopą procentową, która obowiązywała dla depozytów przyjętych w marcu 2018 roku. Z uwagi na brak harmonogramów dla rachunków bieżących zostały one ujęte wg wartości bilansowej.

Zobowiązania (kapitał i odsetki) wobec międzynarodowych instytucji finansowych zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową zobowiązań zaciąganych w 2015 roku (dla EUR) bądź ostatniej transakcji zawartej w danej walucie (dla PLN).

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o emisję przeprowadzoną przez Bank w 2017 roku.

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego dla obligacji w PLN wyznaczonego w oparciu o emisję przeprowadzone przez Bank w 2015 roku.

Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków

Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej. Zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej ze względu na brak dostępnych danych rynkowych do kalkulacji wartości godziwej podstawowej transakcji repo Banku z kontrahentem.

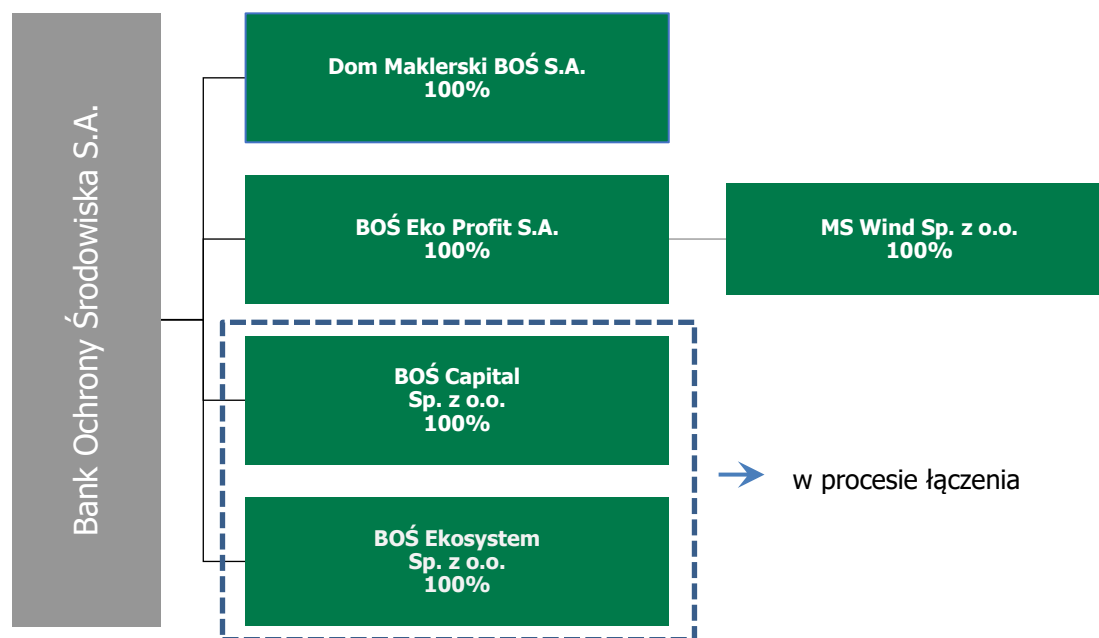
Depozyty międzybankowe, z uwagi na krótki termin zostały ujęte w wartości bilansowej, a zaciągnięte pożyczki (kapitał i odsetki) zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową zobowiązań zaciąganych w 2015 roku.

V. Informacja o zmianach skonsolidowanych zobowiązań i aktywów warunkowych

Wyszczególnienie	31.03.2018 niebadane	31.12.2017
Zobowiązania warunkowe:	1 923 082	1 938 588
Finansowe, w tym:	1 632 280	1 672 625
otwarte linie kredytowe w tym:	1 595 507	1 635 709
- odwołalne	1 368 941	1 373 802
- nieodwołalne	226 566	261 907
otwarte akredytywy importowe	32 298	24 880
promesy udzielenia kredytu w tym:	4 475	12 036
- nieodwołalne	4 475	12 036
Gwarancyjne, w tym:	268 088	252 928
poręczenia i gwarancje spłaty kredytu	16 502	17 003
gwarancje właściwego wykonania kontraktu	251 586	235 925
Gwarantowanie emisji	13 035	13 035
Papiery do otrzymania	9 679	-
Aktywa warunkowe:	1 026 163	1 020 887
Finansowe, w tym:	494 698	491 177
otwarte linie kredytowe	315 638	312 817
pozostałe	179 060	178 360
Gwarancyjne	520 635	519 241
Inne	10 830	10 469
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	2 949 245	2 959 475

VI. Organizacja Grupy Kapitałowej

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 marca 2018 r. tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOŚ Capital sp. z o.o., BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz jednostka pośrednio zależna (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) MS Wind sp. z o.o.

Dom Maklerski BOŚ S.A.	- usługi maklerskie, działalność na rynku kapitałowym;
BOŚ Eko Profit S.A.	- inwestycje kapitałowe w projekty proekologiczne oraz działalność finansowa i doradcza uzupełniająca ofertę usługową Banku;
BOŚ Ekosystem sp. z o.o.	- działalność leasingowa dla klienta korporacyjnego oraz działalność w zakresie pośrednictwa finansowego w obszarze finansowania projektów proekologicznych;
BOŚ Capital sp. z o.o.	- działalność w zakresie najmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi; działalność finansowa, w tym finansowanie podmiotów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. oraz realizacja ich potrzeb w zakresie najmu powierzchni biurowej i usługowej, działalność leasingowa dla JST;
MS Wind sp. z o.o.	- prowadzenie farmy wiatrowej.

Bank nie posiada podmiotów zależnych poza Polską.

Bank prowadził działania mające na celu uproszczenie struktury Grupy, w tym wyłonienie jednej spółki biznesowej i jednej spółki wspierającej Bank w zakresie zarządzania nieruchomościami. BOŚ Capital sp. z o.o. i BOŚ Ekosystem sp. z o.o. są w procesie łączenia.